

Zachowajcie Iljicza w pamięci, kochajcie go, studiujcie dzieła Iljicza, naszego nauczyciela, naszego wodza (Józef Stalin)

Cena numeru 10 groszy

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW, ŁĄCZCIE SIĘ!

GŁOS TOMASZOWSKI

ORGAN WK i ŁK POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK IV (VII)

NIEDZIELA 21 STYCZNIA 1951 ROKU.

Nr 20

Lud włoski broni pokoju

Policja Scelby masakruje robotników demonstrujących przeciwko wizycie Eisenhowera

RZYM (PAP). — Pod naciskiem mas ludowych rząd de Gasperiego i Scelby musiał zezwolić na odbycie w Rzymie publicznego wieceu protestacyjnego przeciwko wojnie i przeciwko pobytowi Eisenhowera we Włoszech.

Na apel Włoskiej Generalnej Konfederacji Pracy w czwartek po południu stanęły w Rzymie wszystkie fabryki i inne zakłady pracy, ruch tramwajowy został przerwany i wszystkimi ulicami miasta poczęły napływać do parku Colle - Oppio w pobliżu Colosseum olbrzymie tłumy w celu zmanifestowania swej zdecydowanej woli walki o pokój i wyrażenia protestu przeciwko pobytowi generała amerykańskiego, który przybył do Włoch, aby przyspieszyć przygotowania wojenne.

Do wielotysięcznych mas, które nie mogły pomieścić się w parku i zapelnily również przyległe ulice, przemówił witalny entuzjastycznie generalny sekretarz Konfederacji di VITTORIO.

Mówca podkreślił, że potężny ten wiec jest dalszym dowodem tego, że Włosi odrzucają politykę wojny. Zarówno rząd de Gasperiego jak i generał Eisenhower winni wziąć ten fakt pod uwagę. Lud rzymski i lud całych Włoch — powiedział mówca — jest przeciwny planom amerykańskiej wojny antynarodowej, sprzecznej z interesami kraju.

Rząd de Gasperiego skoncentrował w Rzymie 18 tysięcy policji mundurowej i 5 tysięcy agentów w cywilu. Policja usiłowała również za pomocą manifestacjom protestacyj-

nym drogą dokonywanych zawczasu aresztowań. Wielu ludzi wyciągano w nocy z łóżek i na ulicach miasta zatrzymywano „podejrzanych”. Wszystkie te wysiłki władz nie zdołały powstrzymać manifestacji, a widząc zdecydowaną postawę mas ludowych, rząd musiał w ostatniej chwili cofnąć zakaz zebrania publicznych w dniu przybycia Eisenhowera do Rzymu.

Czterech zabitych — ponad 50 rannych

RZYM (PAP). — W czwartek, podczas manifestacji protestacyjnych przeciwko wojnie i przybyciu Eisenhowera do Włoch w Comacchio (delta rzeki Padu) doszło do starcia demonstrantów z policją, podczas którego zastrzeleni zostali dwaj robotnicy włoscy, manifestujący swe umiowanie pokoju.

Podczas podobnej manifestacji w Piano dei Greci (prowincja Palermo) zabita została jedna osoba.

W środę, w mieście Adriano na Sycylii policja zaatakowała brutalnie ośmiotysięczny pochód demonstrantów, rzucając bomby łzawiące i bijąc ludzi korbami karabinów. W chwili tego starcia z przyległego domu padły strzały skierowane przeciwko pochodowi. Jeden z robotników został zabity — 13 innych od-

niosło rany. Jeden z rannych jest obecnie umierający. Na znak protestu przeciwko tym krwawym zajściom w Adriano ogłoszono strajk.

Europejski Mac Arthur odleciał z Rzymu

RZYM (PAP). — General Eisenhower odleciał z Rzymu w piątek rano na pokładzie swego samolotu wojkowego „Constellation”.

Włoskiemu etapowi jego podróży towarzyszyły szczególnie potężne manifestacje protestacyjne. Usiłując stłumić żywioły ruch włoskich mas ludowych, policja zamordowała czterech robotników. Przeszło 50 osób zostało rannych podczas brutalnej interwencji policyjnej.

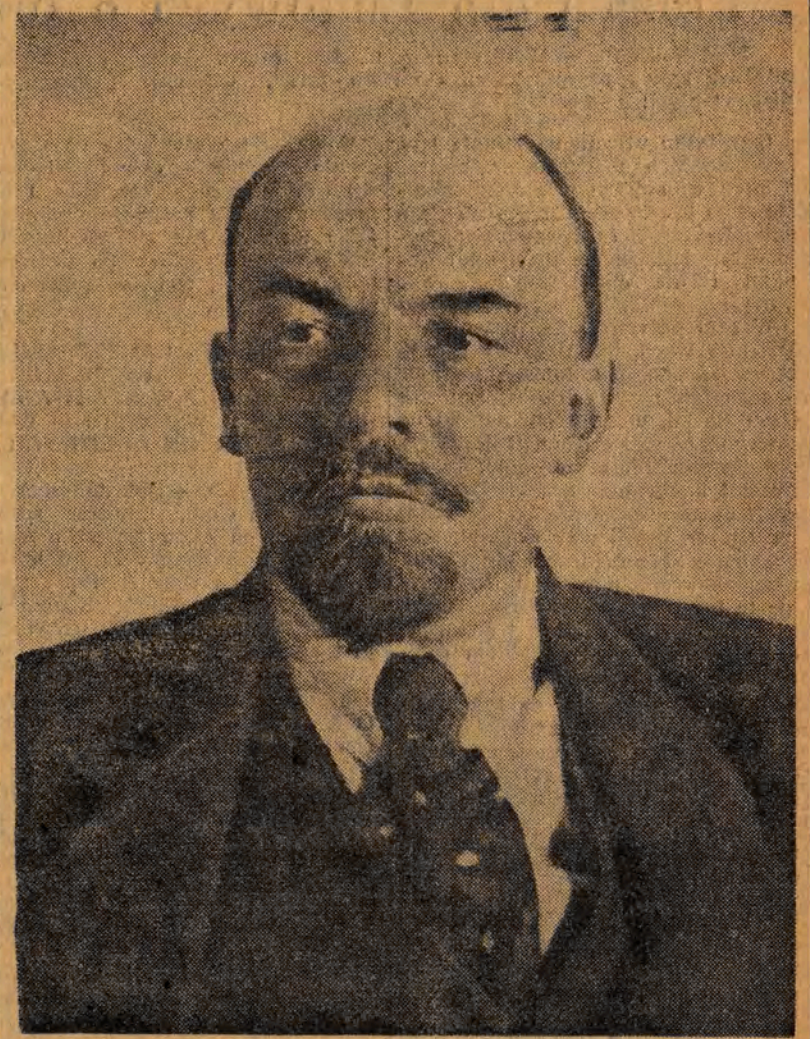
Przejazd Eisenhowera 14-kilometrową trasą od hotelu do lotniska odbył się wśród nadzwyczajnych środków ostrożności. Tysiące uzbrojonych policjantów strzegło ulic. Pa- trole policyjne stały na skrzyżowa-

niach wszystkich ulic, na balkonach i nawet na dachach.

BERLIN (PAP). — Robotnicy Berlina, zrzeszeni w Wolnych Niemieckich Związkach Zawodowych (FDGB), zorganizowali wielki wiec protestacyjny przeciwko zapowiedzianemu przybyciu gen. Eisenhowera do zachodnich strzef Berlina.

BRUKSELA (PAP). — Z Luksemburga donoszą, że w piątek w południe przybył tam na pokładzie samolotu „Constellation” generał Dwight Eisenhower.

W wielu fabrykach robotnicy przerwali pracę na znak protestu przeciwko przybyciu generała amerykańskiego. W mieście odbyły się liczne manifestacje. Na murach domów pojawiły się napisy: „Niech żyje pokój!”, „Eisenhower wracaj do Ameryki!”.

Partia i Lenin —
bliźnięta — bracia —
kogo bardziej
matka — historia ceni?
Mówimy — Lenin,
a w domyśle —
PARTIA,
mówimy — partia,
a w domyśle — LENIN.
(W. Majakowski)

6 lat rządów robotniczych w Łodzi

Uroczysta Sesja Rady Narodowej

W dniu 19 bm. z okazji szóstego rocznicy wyzwolenia naszego miasta spod okupacji hitlerowskiej, w sali Młodzieżowego Domu Kultury odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Narodowej m. Łodzi.

Bogato udekorowana sala wypełnili członkowie Rady i zaproszeni goście. Na scenie, tonącej w kwiatkach — znajdującej się symboliczne sylwetki żołnierza radzieckiego i polskiego oraz daty — 19 stycznia 1945 — 19 stycznia 1951. Pierwszą z nich przypomina nam dzień, w którym rozpoczął się nowy okres w życiu i historii Łodzi. Tego dnia żołnierz radziecki — u boku którego walczył żołnierz Armii Polskiej — przyniósł nam wolność.

Orkiestra gra hymn polski i hymn radziecki. Przewodniczący Prezydium MRN — tow. Marian Minor otwiera uroczystą sesję. Po powołaniu

na przewodniczącego radnego Balcetza — za stołem przewodniącym zajmują miejsca — przedstawiciele partii z sekretarzami Komitetu Łódzkiego i Wojewódzkiego PZPR — tow. Wojasem i Stasiakiem na czele, przedstawiciele władz, Wojska Polskiego, związków zawodowych, ZMP, Ligi Kobiet, świata nauki i sztuki, przedstawiciele zakładów pracy, a między nimi awangarda łódzkiej klasy robotniczej — przewodniczy praccy: Budowniczy Polski Ludowej — Wanda Gościńska, W. Chajt z Zakładów im. Wiosny Ludów, Helena Okrój z Zakładów im. Dzierżyńskiego, Aleksander Kowalski z ZPB im. Marchlewskiego, Jan Kaczmarek z Przedsiębiorstwa Budownictwa Przemysłowego i tkackiego z ZPB im. Stalina — ob. Trawiska.

Celem złożenia sprawozdania z prac Rady, zabiera głos prze-

wodniczący Prezydium MRN — tow. Marian Minor, składając sprawozdanie z działalności Prezydium za rok 1950.

W skupieniu słuchają zebrani słów padających z trybuny. Gdy mówca przypomina dni, w których żołnierz radziecki przyniósł nam upragnioną wolność — zrywa się fala entuzjazmu na cześć Armii Radzieckiej i jej genialnego wodza — Generalissimusa Stalina. STA-LIN! STA-LIN! STA-LIN! — skandują wszyscy. W słowie tym mieści się wszystko: — radość, miłość i wdzięczność.

Tak samo żywo manifestują zebrani w trakcie dalszych fragmentów przemówienia. Raz po raz padają okrzyki na cześć Prezydenta Bieruta i Marszałka Rokossowskiego. Żywiołowo bije o ściany słowo PO-KÓJ!

PO-KÓJ! PO-KÓJ! — kiedy towarzyszy Minor mówi, że wbrew wszelkim zakusom imperialistycznych podlegaczy do wojny i ich służalców — obóz postępu i sprawiedliwości zapewni światu pokój. Pokój, o który w codziennej pracy, wieniec coraz to nowymi sukcesami, walczą łódzka klasa robotnicza.

Po sprawozdaniu towarzysza Minor wybrane zostały delegacje, które udały się na groby żołnierzy radzieckich w Parku Poniatowskiego, na miejsce kaźni w Radogoszczu i przed płytę Nieznanego Żołnierza, celem złożenia wienieców.

W imieniu klubu radnych PZPR przemówił sekretarz Komitetu Łódzkiego tow. Kulicki — podkreślając osiągnięcia mas robotniczych Łodzi w walce o utrwalenie pokoju oraz doniosłe znaczenie przyjaźni, przykładu i pomocy Związku Radzieckiego dla wielkiego dzieła budowy fundamentów socjalizmu w naszym kraju.

Oświadczenie to stało się hasłem do nowych manifestacji na rzecz Związku Radzieckiego, Armii Radzieckiej i Generalissimusa Stalina.

Po przemówieniach przedstawiciele klubów radnych SD i ZSL, głos zabrał delegat Wojska Polskiego — płk. Frydman.

Długotrwała owacja była odpowiedzią na pozdrowienia, jakie w imieniu żołnierzy, podchorążych, podoficerów i oficerów przekazał mówca społeczeństwu łódzkiemu. Okrzykami i oklaskami na cześć Wojska Polskiego i Marszałka Rokossowskiego nie było końca.

Po przemówieniach nastąpiło uroczyste wręczenie nagrody miasta Łodzi za rok 1950 inż. inż. Symborskiemu, Józefowi Korsiemu i Witoldowi Korsiemu za prace architektoniczne. Wręczając nagrodę laureatom — autorem projektu i planu budującego się Teatru Narodowego, towarzyszy Minor złożył im w imieniu robotników łódzkich serdeczne życzenia dalszej owocnej pracy dla dobra i rozwoju kultury i sztuki ludowej. W imieniu nagrodzonych przemówił inż. Józef Korsi, oświadczając, iż pracownicy sztuki i inteligencja techniczna traktują swą działalność jako wkład do światowej walki o pokój.

Na zakończenie posiedzenia uchwalone zostały teksty depesz do Prezydenta RP i Marszałka Polski, po czym nastąpiła bogata część artystyczna.

W 27 rocznicę zgonu Lenina

Uroczyste obchody w Zw. Radzieckim i krajach demokracji ludowej

Masy pracujące całego świata obchodzą uroczystość 27 rocznicę zgonu Lenina. Szczególnie uroczystość obchodzą ten dzień narody Związku Radzieckiego, Chińskiej Republiki Ludowej i krajów demokracji ludowej, którym niesmiertelne idee Lenina przyswiecają w walce o lepszą przyszłość.

Naród polski czci w tym dniu pamięć genialnego nauczyciela walczącego o wyzwolenie proletariatu, budowniczego podwalni Związku Radzieckiego — kraju zwycięskiego socjalizmu, ości wszystkich uciskanych narodów i światowego pokoju. Każdy człowiek pracy w Polsce jeszcze bliżej zapozna się z życiem i walką wielkiego przyjaciele Polski, sztanaru całej pracującej ludzkości w jej walce o wolność, pokój i socjalizm.

W ZSRR

Narody wszystkich republik Związku Radzieckiego obchodzą dnia 21 stycznia 27 rocznicę zgonu genialnego wodza mas pracujących całego świata — Lenina. W MOSKWIE, w stolicach republik związkowych i autonomicznych, w miastach i wsiach kolchozowych odbywają się uroczyste akademie żałobne, na których wygłaszane są referaty poświęcone życiu i działalności Lenina, drodze, którą przeszedł naród radziecki pod przewodem Stalina od śmierci Lenina. Dzienniki radzieckie zamieszczają liczne artykuły poświęcone 27 rocznicy zgonu Lenina.

W RUMUNI

Masy pracujące Rumunii uroczysto obchodzą 27 rocznicę śmierci wielkiego twórcy partii bolszewickiej i państwa radzieckiego — Włodzimierza Lenina. We wszystkich

miastach odbywają się zebrania i akademie poświęcone życiu i działalności Lenina.

W ALBANI

Jak podaje Albańska Agencja Telegraficzna, naród albański obchodził uroczystość rocznicę zgonu Lenina. W miastach i wsiach odbyły się akademie poświęcone pamięci Lenina. W wielu miastach uruchomiono wystawy obrazujące życie i rewolucyjną działalność wielkiego wodza proletariatu.

W BUŁGARI

Specjalne komitety powołane na zebraniach przedstawicieli ludności pracującej zorganizowały w Bułgarii obchody „Dni Leninowskich”. Prasa bułgarska zamieszcza obszernie artykuły poświęcone założycielowi partii bolszewickiej i pierwszemu na świecie państwu socjalistycznego — Leninowi.

NA WĘGRZECH

W 27 rocznicę zgonu Lenina odbyła się w Budapeszcie w Operze Państwowej uroczysta akademie żałobna poświęcona pamięci wielkiego wodza mas pracujących świata. Od chwili wyzwolenia Węgier, dzieła Lenina ukazały się w języku węgierskim w łącznym nakładzie 2.000.000 egz.

W MONGOLII

Masy pracujące Mongolskiej Republiki Ludowej obchodzą uroczystość rocznicę zgonu Lenina. Życie i rewolucyjna działalność wielkiego wodza mas pracujących są tematem licznych odczytów i pogadanek, które odbywają się w całym kraju. Uroczyste akademie żałobne odbyły się w licznych zakładach przemysłowych stolicy Mongolii — w Ulan-Bator.

Narody świata protestują przeciwko uzbrojeniu Niemiec Zachodnich

BUDAPESZT (PAP). — W dniu 17 bm. odbyła się w Budapeszcie konferencja przedstawicieli wszystkich organizacji byłych więźniów politycznych, partyzantów i uczestników Ruchu Oporu, które brały udział w sesji Komitetu Wykonawczego FIAPP.

W konferencji uczestniczyli delegaci Francji, Belgii, Austrii, Związku Radzieckiego, Polski, Czechosłowacji, Niemiec, Triestu, Holandii, Węgier i Rumunii. Wydano wspólny apel, wzywający wszystkich byłych więźniów i uczestników Ruchu Oporu, do wspólnej walki wszystkich milijonów pokój ludzi świata — stwierdza apel — udaremnia zbrodnicze knowania tych, którzy dla swych imperialistycznych celów uzbrajają morderców hitlerowskich.

PARYŻ (PAP). — Najszersze masy społeczeństwa francuskiego biorą czynny udział w akcji patriotycznych dni protestu przeciwko remilitaryzacji Niemiec.

W Marsylii odbyły się krótkotrwałe strajki protestacyjne w licznych zakładach przemysłowych.

Krótkotrwałe strajki protestacyjne odbyły się również w Nicei, Rouen, Dieppe i innych miastach. W Tulonie na tle manifestacji protestacyjnych doszło do starć między tłumem a policją.

BERLIN (PAP). — Komitet Centralny Komunistycznej Partii Niemiec powziął rezolucję, w której zdecydowanie potępia odrzucenie przez Adenauera pokojowych propozycji premiera NRD — Grotewohla w sprawie zjednoczenia Niemiec.

Gwałtowne walki pod Hanoi

Wielkie straty francuskich wojsk kolonialnych

PARYŻ (PAP). — Według doniesień prasy, od czterech dni trwa z niezmniejszoną gwałtownością bitwa na północ od Hanoi między wietnamską armią ludową a oddziałami korpusu ekspedycyjnego.

Armia ludowa silnie atakuje miasto Vinh Yen w odległości 30 km. od Hanoi. Bój toczy się o zdobycie wzgórz, posiadających doniosłe znaczenie strategiczne. Wojska korpusu ekspedycyjnego okopały się w pobliżu miasta.

Kolumna francuska, zmierzająca z odsieczą do Vinh Yen została zaatakowana przez wojska ludowe, uzbrojone w rusznice przeciwpancerne. Straty korpusu ekspedycyjnego są ciężkie.

Jak donosi agencja ADN, 50 proc. młodych Niemców, zwerbowanych przez władze amerykańskie w mieście Aushach do tzw. „oddziałów pracy” o charakterze wojskowym, odmówiło służby, stwierdzając, że nie chcą jako najemnicy umierać za interesy amerykańskiego imperializmu.

W Oranie załadowano 890 żołnierzy z legii cudzoziemskiej dla wysłania do Indochin. Również z Marsylii odpłynął transport posiłków do Indochin w liczbie blisko 1.200 żołnierzy.

Jak donosi z Saigona Agencja Nowych Chin w toku ofensywy wietnamskiej armii ludowej w kierunku Vinh Yen wywołana została miejscowość Bao Phuc. W toku walk o tę miejscowość trzy bataliony francuskiego korpusu ekspedycyjnego zostały rozgromione przez oddziały wietnamskiej armii ludowej. Oddział francuski wysłany na pomoc garnizonowi w Bao Phuc został okrążony i zniszczony.

Imperialiści USA sprzeciwiają się pokojowemu rozwiązaniu sprawy Korei

Prasa Chin Ludowych o propozycjach min. Czou En-lai'a

PEKIN (PAP). — W artykule p. t. „Popieramy cztery propozycje ministra spraw zagranicznych Czou En-lai'a”, dziennik „Guanmin-dzi-bao” pisze:

Gdy tylko utworzona została tzw. „grupa trzech do spraw przerwania działań wojennych w Korei”, Ministerstwo Spraw Zagranicznych Chińskiej Republiki Ludowej oświadczyło uroczysto, że nie uznaje tej Komisji i nie chce współpracować z nią. W celu przywrócenia pokoju na Dalekim Wschodzie i obrony pokoju powszechnego, jak domaga się tego energicznie naród chiński, minister Czou En-lai, w swej odpowiedzi do przewodniczącego Komisji Politycznej Zgromadzenia, wysunął cztery jasne i konkretne propozycje, których urzeczywistnienie umożliwiłoby istotne pokojowe uregulowanie problemu koreańskiego i innych dotychczasowych problemów Azji. Propozycje te formułują podstawowe warunki prowadzenia rokowań i odpowiadają jednomyślnym żądaniom całego narodu chińskiego.

Dziennik podkreśla, że imperialiści amerykańscy nie zdradzają najmniejszej chęci pokojowego rozwiązania problemu koreańskiego i innych problemów azjatyckich.

Amerykańscy podżegacze wojenny nieraz oświadczały, że nigdy nie wycofają samych swych agresywnych wojsk z Korei — jeśli nie zostaną wypędzeni stamtąd. Nie wyrzekną się oni nigdy dobrowolnie kontroli Tajwanu i występują przeciwko przyjęciu Chińskiej Republiki Ludowej do ONZ.

Znamienne jest, że czołowy podżegacz wojenny Foster Dulles postanowił udać się w najbliższej przyszłości do Japonii, aby przyspieszyć opracowanie separatystycznego traktatu pokojowego z Japonią i zmusić naród japoński do odegrania roli misia armatniego w interesie USA.

Toteż — jak stwierdza na zakończenie dziennik — cały naród chiński winien wznieść energicznie i popierać aktywnie propozycje ministra Czou En-lai'a, aby zmusić imperialistów amerykańskich do przyjęcia tych propozycji w charakterze podstawy rokowań.

MIN. CZOU EN-LAI STWIERDZA BEZPRAWNOŚĆ WSZELKICH UCHWAŁ ONZ W SPRAWACH DALEKIEGO WSCHODU — BEZ UDZIAŁU CHIN LUDOWYCH

PEKIN (PAP). — Jak donosi Agencja Nowych Chin, minister spraw zagranicznych Czou En-lai przesłał do wszystkich krajów reprezentowanych w Radzie Gospodarczo-Społecznej ONZ i w Komisji Ekonomicznej ONZ dla Azji i Dalekiego Wschodu telegram, który głosi:

Wszelkie rezolucje przyjęte na posiedzeniach Komisji Ekonomicznej ONZ dla Azji i Dalekiego Wschodu oraz jej komitetu handlowo-przemysłowego pozbawione będą mocy prawnej bez udziału przedstawicieli Chińskiej Republiki Ludowej.

Siedma sesja Komisji Ekonomicznej ONZ dla Azji i Dalekiego Wschodu i posiedzenie jej komitetu handlowo-przemysłowego mają odbyć się w lutym br. w Lahore (Pakistan).

Centralny Rząd Ludowy Chińskiej Republiki Ludowej stwierdza, że właściwym delegatem Chin do wspomnianych organów ekonomicznych ONZ jest w dalszym ciągu mianowany przez Czi Czou-ting. Nielegalni „delegaci” resztek reakcyjnej klikki kuomintangowskiej nie mają prawa udziału w posiedzeniach Komisji Ekonomicznej ONZ dla Azji i Dalekiego Wschodu i jej komitetu handlowo-przemysłowego i powinni być stamtąd usunięci.

POGWAŁCENIE GRANIC POWIETRZNYCH CHIN PRZEZ SAMOLOTY USA.

PEKIN (PAP). — Jak donosi prasa, 15 stycznia doszło znowu do kilku-krotnego naruszenia granic powietrznych Chin przez samoloty amerykańskie. Ukazywały się one pięć razy nad różnymi chińskimi miejscowościami pogranicznymi, po czym wracały do swych baz. Wioska Czidao w okręgu Tunhua została ostrzelana przez dwa samoloty USA.

ACHESON ODRZUCA ODPowiedź CHIN LUDOWYCH WAsZyNGTON (PAP).

— Sekretarz stanu USA — Acheson opublikował oświadczenie głoszące, że odpowiedź ministra spraw zagranicznych Chińskiej Republiki Ludowej — Czou En-lai'a na uchwałę wiel-

Hołd robotniczej Łodzi dla bohaterów poległych w walce z hitleryzmem

Uroczysty i odświętny wyjazd przybrało nasze miasto w dniu 6-tej rocznicy wyzwolenia. Na gmachach państwowych, organizacji społecznych i instytucji publicznych, powiewały flagi, przypominające łodzianom historyczny dzień 19 stycznia 1945 roku — dzień w którym zostaliśmy wyzwoleni przez bohaterów Armii Radzieckiej i Wojsko Polskie z podwójnego ucisku: okupacji i kapitalistycznego wyzysku.

W szkołach i zakładach pracy odbywały się pogadanki, związane z tą historyczną datą naszego miasta.

Groby poległych w walkach o wyzwolenie Łodzi bohaterów, upamiętnione zostały przez młodzież szkolną. Od godziny 15-tej przy grobach stanęły warty honorowe. Delegacje zakładów pracy, szkół, instytucji, organizacji społecznych składały wieńce i kwiaty na grobach żołnierzy radzieckich i poległych na Dolach, na Radogoszczu, w parku Poniatowskiego pod pomnikiem Wdzięczności i na grobie Nieznanego Żołnierza przy ul. Piotrkowskiej.

szłości Komisji Politycznej ONZ w sprawie zasad rozwiązania problemu Korei i innych problemów Dalekiego Wschodu „jest nie do przyjęcia dla rządu Stanów Zjednoczonych”.

Wywierając jawnie nacisk na satelitów USA, Acheson dodał: „Nie wątpię, że odpowiedź chińska nie będzie również do przyjęcia dla Narodów Zjednoczonych w ogóle”.

O 19-tej na groby bohaterów przybyły delegacje Prezydium Rady Narodowej z wieńcami.

Alejami parku Poniatowskiego już od godz. 15 podążały bez przerwy delegacje zakładów pracy, szkół, organizacji młodzieżowych, organizacji masowych i Wojska Polskiego, by pod pomnikiem poległych za naszą wolność — złożyć wieńce i wiązanki kwiatów.

Pomnik Wdzięczności tonie wprost w kwiatkach. Na czerwonych wstęgach napisy: „ZPB im. Marchlewskie go — wyzwolicielom”, „Robotnicy Zakładów im. Kunickiego — bohaterom”, wieńce ZHP z Konstancynowa, hufca żeńskiego szkoły im. Orzeszkowej, Zarządu Łódzkiego ZMP, ZMP Łódź - Północ, Rady Narodowej m. Łodzi i wiele innych.

Przy pomniku warte honorowe pełni żołnierze garnizonu łódzkiego, od dając hołd poległym towarzyszącym broni. Co chwile przybywają nowe delegacje. W skupieniu i ciszy, Łódź robotnicza składa hołd tym, którzy przynieśli nam wolność.

Pomnik Marksa i Engelsa stanie w Berlinie

BERLIN (PAP). — Z inicjatywy KC Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności wniesiony zostanie w berlińskim Lustgartenie pomnik ku czci Marksa i Engelsa. Lustgarten otrzyma nazwę placu im. Marksa i Engelsa.

Do komitetu budowy pomnika wchodzi prezydent NRD, Wilhelm Pieck, premier Otto Grotewohl, wicepremier Walter Ulbricht, burmistrz Berlina Friedrich Ebert, członek Komitetu Centralnego SED Fred Oelsner przewodniczący Niemieckich Wolnych Związków Zawodowych Herbert Warnke oraz dr. Kurt Liebkecht.

Do komitetu budowy pomnika wchodzi prezydent NRD, Wilhelm Pieck, premier Otto Grotewohl, wicepremier Walter Ulbricht, burmistrz Berlina Friedrich Ebert, członek Komitetu Centralnego SED Fred Oelsner przewodniczący Niemieckich Wolnych Związków Zawodowych Herbert Warnke oraz dr. Kurt Liebkecht.

Chłopi z gromad Olszówka i Smogorzów przedują w dostawie zboża

WARSAWA (PAP). — Główna komisja współzawodnicstwa pracy w rolnictwie przy Zarządzie Głównym Związku Samopomocy Chłopskiej, ustanowiła 4 nagrody ogólnokrajowe, 28 nagród wojewódzkich i 202 nagrody powiatowe dla gromad, które uzyskały najlepsze wyniki we współzawodnictwie, w przedterminowej i ponadplanowej sprzedaży zboża w listopadzie ub. roku. Na nagrody przeznaczono ogółem 260 tys. zł.

Ostatnio odbyło się uroczyste wręczenie 3 ogólnokrajowych nagród.

Pierwszą nagrodę ogólnokrajową zdobyli chłopi z gromady Olszówka w pow. limanowskim, woj. krakowskiego, którzy listopadowy plan do-

stawi wykonali przedterminowo w 300 proc. Mieszkańcy Olszówki, na grodzie w kwocie 3.600 zł przeznaczyli na cele kulturalno-oświatowe gromady.

Równorzędną nagrodę ogólnokrajową otrzymali mieszkańcy gromady Smogorzów, w pow. Busko, woj. kieleckiej. Listopadowy plan dostawy zboża wykonali oni w 228,5 proc. 3.600 zł uzyskane jako nagrodę, gromada postanowiła przeznaczyć na urządzenie świetlicy gromadzkiej.

Pracujący chłopi z gromady Smogorzów, wykazują duży stopień wyrobienia politycznego i społecznego. Ostatnio 11 chłopów tej gromady zadeklarowało chęć zorganizowania spółdzielni produkcyjnej.

W odpowiedzi na apel Koreanek kobiety polskie wzmagają walkę o pokój

WARSAWA (PAP). — Apel kobiet koreańskich do kobiet całego świata został w Polsce przyjęty z głębokim zrozumieniem. Robotnice, chłopki, pracownice umysłowe urządzały specjalne zebrania, na których omawiając sytuację Korei, dają wyraz swej braterskiej solidarności z ludem, walczącym o swą wolność oraz wyrażają oburzenie z powodu okru-

czeństw najeźdźców amerykańskich. Kobiety polskie postanawiają jeszcze bardziej zacieśnić swe szereg w walce o trwały pokój.

Potęgując udział w zbiorce darów dla dzieci Korei — kobiety organizują jednocześnie specjalne warsztaty, w których doprowadzane są do porządku przed wysłaniem do Korei otrzymane dotychczas dary.

Pierwszy rejs m/s „Elbląg”

SZCZECIN (PAP). — W dniu 19 bm. wyruszył ze Szczecina w swój pierwszy rejs m/s „ELBLĄG” — no wy statek przedsiębiorstwa Polska Żegluga Morska.

Rejs ten zapoczątkował istnienie trzeciej z kolei linii żeglujowej tego przedsiębiorstwa. Łączy ona Szczecin z portem Le Havre i Londynem.

Nowy numer pisma „O trwały pokój, o demokrację ludową”

BUKARESZT (PAP). — W Bukareszcie ukazał się kolejny numer czasopisma „O trwały pokój, o demokrację ludową”. Artykuł wstępny pt. „Leninizm — niezwykły szwander międzynarodowego ruchu komunistycznego”, poświęcony jest 27 rocznicy zgonu Lenina — wodza i nauczyciela międzynarodowego proletariatu, twórcy i kierownika partii bolszewickiej i państwa radzieckiego.

Wiele materiałów poświęca czasopismo 30 rocznicy założenia Komunistycznej Partii Włoch.

Duszek Nowakow w artykule pt. „Polityka klikki Tito — przyczyna głodu w Jugosławii” — pisze, że klika titowska pragnąc eksportować jak największą surowców dla monopolistów amerykańskich przyniosła narodowi jugosłowiańskiemu, głód, niewolę kulacką, pracę przymusową, wyroki śmierci, więzienia, grabież i brutalny wyzysk mas pracujących.

W czasopiśmie znajdujemy ponadto bogatą kronikę informacyjną z Francji, Włoch i innych krajów poświęconą walce narodów o pokój — przeciwko agresywnym planom remilitaryzacji Niemiec Zachodnich. Ponadto numer przynosi ciekawe informacje o osiągnięciach narodów Chin, Polski, Wietnamu, Brazylii i Brazylii oraz komentarze polityczne Jana Marka.

Wielu materiałów poświęca czasopismo 30 rocznicy założenia Komunistycznej Partii Włoch.

Duszek Nowakow w artykule pt. „Polityka klikki Tito — przyczyna

Zwyrodniali oprawcy i ich ofiary

Zeznania świadków ujawniły potworne szczegóły zbrodni dokonanych przez bandę za zgodą ks. ks. Gadomskiego i Oborskiego

Jak już podawaliśmy w dniu wczorajszym, sąd w drugim dniu procesu terrorystycznego — dwuszyjnej bandy „AP” — otworzył POSTĘPOWANIE DOWODOWE.

Zeznający na wstępie świadek Gajos stwierdza, że banda kierowana przez Adamusa miała na celu „likwidowanie ludzi z PPR i innych ludzi demokratycznych”. To samo potwierdza świadek, Wacław Grabiński, mówiąc: „Adamus przed przysięgą powiedział, że jest to organizacja, która działa przeciwko obecnemu ustrojowi”.

Świadczyli: Grabiński, Pabian, Żubr, Piekarski i Kaczmarek opowiadają szeroko o licznych napadach bandy na rabunkowych, dokonanych przez bandę.

Z zeznań świadków wynika niezbicie, że szeregi napadów banda dokonywała wyłącznie w celach rabunkowych, a zamachy na stróżów mienia publicznego były także wynikiem zemsty osobistej.

Świadek Gajos — członek bandy, stwierdza, że milicjant Kamionka za mordowany został za to, że upatrywał po Wolbromiu nielegalnych handlarzy, a jak wiadomo, niektórzy członkowie bandy zajmowali się potajnym ubojem.

Ks. Gadomski opiekunem morderców

Świadek Pabian, również członek bandy, był u księdza Gadomskiego w jego mieszkaniu. Świadek, mówiąc o tym, stwierdza: „Łupka zapoznał mnie z księdzem Gadomskim. Powiedział on, że ksiądz Gadomski jest opiekunem naszej organizacji i rozpoznała się rozmowa o wyroku, o tym kto będzie odpowiedzialny za wykonanie wyroku”. Świadek stwierdza również, iż osk. Łupka powiedział mu po rozmowie z „duchowym opiekunem organizacji”, że jeżeli potrzebna będzie broń do wykonania wyroku, to ks. Gadomski postara się o nią.

Z zeznań świadków: Kaczmarek, księdzka kierownika obrabowanej spółdzielni oraz Gregorzewicz wychodzi na jaw, że osk. Grabińska pomagała w przygotowaniu napadu na spółdzielnię. W napadzie tym zrabowano m. in. poważną sumę pieniędzy, a udział w nim brał syn oskarżonej — Wacław Grabiński.

Po zeznaniach świadków przewodniczący zarządca przerwał w rozprawie do dnia następnego.

Zeznania świadków w trzecim dniu procesu bandy „AP” rzucały światło na potworne zbrodnie członków tej nielegalnej organizacji, której patronowali księdzka Oborski i Gadomski.

Przedstawiciele społeczeństwa wypełniający szereg sądowny, wstrząsnęli głębi obrazem okrutnych morderstw, rabunków i na padach terrorystycznych, dokonywanych przez oskarżonych na mieszkańca Wolbromia, Z głębokim prze-

ciem słuchano zeznań świadków, mówiących o wzorowych obywatelach, którzy padli ofiarą zbrodniczej bandy.

Wstrząsające wrażenie wywarły na publiczności zeznania 65-letniej matki zamordowanego przez bandę kaprala MO — Kamionki. Staruszka płacząc opowiadała, że za mordowany syn był jej jedynym żywicielem, starszego syna straciła na wojnie.

Przesłuchany w charakterze świadka, por. MO Drodzowicz podkreślił, że zamordowany Władysław Kamionka był wyróżniającym się wzorową pracą, co było właśnie powodem napadu.

Drugą ofiarą zbrodniczej bandy był nauczyciel z Jeżówki — SEWERYN. Zeznający w charakterze świadka prezes ZNP w Krakowie, Jan Wardak mówi o zamordowanym nauczycielu, jako o człowieku dużej wartości moralnej, który z całym zapętem oddał się pracy zawodowej i społecznej.

„Oprócz pracy szkolnej — mówi świadek — prowadził przysposobienie rolnicze, zorganizował kurs dla analfabetów, poświęcając wiele wysiłków i czasu, aby na terenie swej miejscowości zlikwidować analfabetyzm”.

Śmierć Seweryna jest dla społeczeństwa polskiego wielką stratą. Zginął człowiek, który z bezgranicznym poświęceniem był oddany sprawie podniesienia poziomu oświaty i kultury na wsł.

Przebieg potwornego morderstwa na osobie Seweryna przedstawili zeznania świadków Marii Józefowicz, Franciszka Sajdaka i Antoniego Rośa.

Pewnej nocy w czerwcu 1949 r. do szkoły, na terenie której mieścił się weryn, wtargnęło kilku uzbrojonych mężczyzn, podając się za funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa. Terroryzowali Marię Józefowicz, Sterroryzowali Marię Józefowicz, która również zamieszkiwała w gmachu szkolnym, bandyci udali się do mieszkania Seweryna, skąd dobiegł krzyk o pomoc. Seweryn został zamordowany w klasie.

Siostra zamordowanego, Leokadia Seweryn, oświadczyła sądowi, że dla rodziny była to straszna tragedia — ojciec ich po stracie syna rozchorował się ciężko na serce.

„Niemcy was bili my też będziemy bić”

Świadczyli: Władysław Żurek, Edward Krawczyk, Lucjan Mędrak. Jego żona i wielu innych opowiadały o napadach rabunkowych, dokonywanych przez członków bandy.

M. in. ze spółdzielni w Wolbromiu zrabowano 90 tys. zł. i różne towary, w innym wypadku 250 tys. zł. itd. Bandyci przybywali zawsze uzbrojeni, terroryzowali personel spółdzielni, po czym zabierali łup niejednokrotnie bijąc jeszcze pracowników.

„Jeden z bandytów krzyknął: „Niemcy was bili, my też będziemy bić”.

Niemcy was bili, my też tak będzie my was bić”, zeznała świadek Mędrkowska.

Poza napadami w celu zdobycia pieniędzy, odzieży i innych przedmiotów banda urządziła napady na ludzi posiadających broń, świadkowie Władysławowi Teideli, gajowemu, bandyci zrabowali strzelbę. Ofiarą bandytów padł nawet krewny oskarżonego Adamusa, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Świadczyli: Władysław Kamionka, por. MO Drodzowicz, świadek, Stanisław Adamus, do którego mieszkania wtargnęli bandyci spodziewając się, że będą mogli zrabować broń. Kiedy broń nie znaleźli, pobili syna świadka.

Wolbromskiego. Oskarżeni cynicznie przyznawali się do udziału w napadach, prostując co najwyżej jakiegoś drobne szczegóły zeznań świadków.

Świadek Andrzej Szote, nauczyciela i aktywistę partyjnego oraz świadka Bolesława Przewłockiego, sołtysa — bandyci ciężko pobili.

Po przesłuchaniu świadków sąd udzielił raz jeszcze głosu księdzu Oborskiemu. Oskarżony usiłował przedstawić siebie jako człowieka pracującego społecznie i cieszącego się zaufaniem mieszkańców Wolbromia.

Ks. Oborski nie potrafił jednak odpowiedzieć na pytanie prokuratora, dlaczego największym zaufaniem darzyli go członkowie zbrodniczej bandy „AP”.

Na tym rozprawę przerwano do dnia 20 bm.

Z procesu krakowskiego

Mimo prośącego śniegu już od samego rana, tak jak wczoraj i przedwczoraj gromadzą się tłumy ludzi przed gmachem krakowskiego sądu i w waskich, starych uliczkach, które do niego prowadzą. Mała sala sądu nie może niestety pomieścić wszystkich, którzy bezopornie chcieliby śledzić toczący się proces.

Publiczność zebrana na sali jest wzburzona i do głębi przejęta. Pełne grozy są opowiadania tych, których banda terroryzowała, nieludsko bila i katowała.

Oto świadek — kierownik sklepu P. C. H. w Wolbromiu, na który banda dokonała zbrojnego napadu, robotnik z fabryki wyrobów gumowych, b. komendant ORMO, który z narażeniem życia bronił kasy spółdzielni robotniczej, sołtys, propagujący spółdzielczość na wsł, którego niemiłosiernie katowano, nauczyciel, działacz partyjny, którego chcieli zamordować i inni.

„Niemcy dobrze bili, ale my szkolimy się, aby jeszcze lepiej bić”, — te słowa powiedział do świadka Mędrka oskarżony Barczyk, uczeń księdza Oborskiego, kiedy na czele bandy przy użyciu broni rabował pieniądze i towary z robotniczej spółdzielni. Bandyta Podsiadło, bijąc świadka — pracownika spółdzielni Samopomocy Chłopskiej wołał: „Zabiję cię jak psa jeśli dalej będziesz pracował społecznie”.

Świadczyli, którzy widzieli zwłoki zabitych przez bandę: kaprala M. O. Kamionki, nauczyciela Seweryna, 14-letniego chłopca Waldka — stwierdzają, że strzały były zadane w potylicę. Znany tę metodę z czasów okupacji, to była metoda hitlerowców.

Zeznaje jako świadek kasjerka spółdzielni robotniczej. Opowiada, że od chwili napadu bandy zapadła na dolegliwą chorobę serca i że do dziś nie może się uspokoić po wstrząsie, jaki przeżyła, gdy poczuła na skroni lufę rewolweru.

Oskarżony Podsiadło uśmiecha się. Na zapytanie prokuratora, dlaczego oskarżony się śmieje, zbrodniarz odpowiada: „Ja nie chciałem zabić, ja tylko prosiłem o klucze od kasy”.

A oto inny fakt. Świadek Zabłocki opowiada przed sądem o okrutnym biciu go przez bandytów kablem gumowym.

Kto z was bił — pyta prokurator oskarżonych.

— Ja, odpowiada spokojnie Barczyk, ale dałem tylko 12 batów. Podsiadło uśmiechem kwitując odpowiedź swego przyjaciela. Publiczność z trudem hamuje oburzenie.

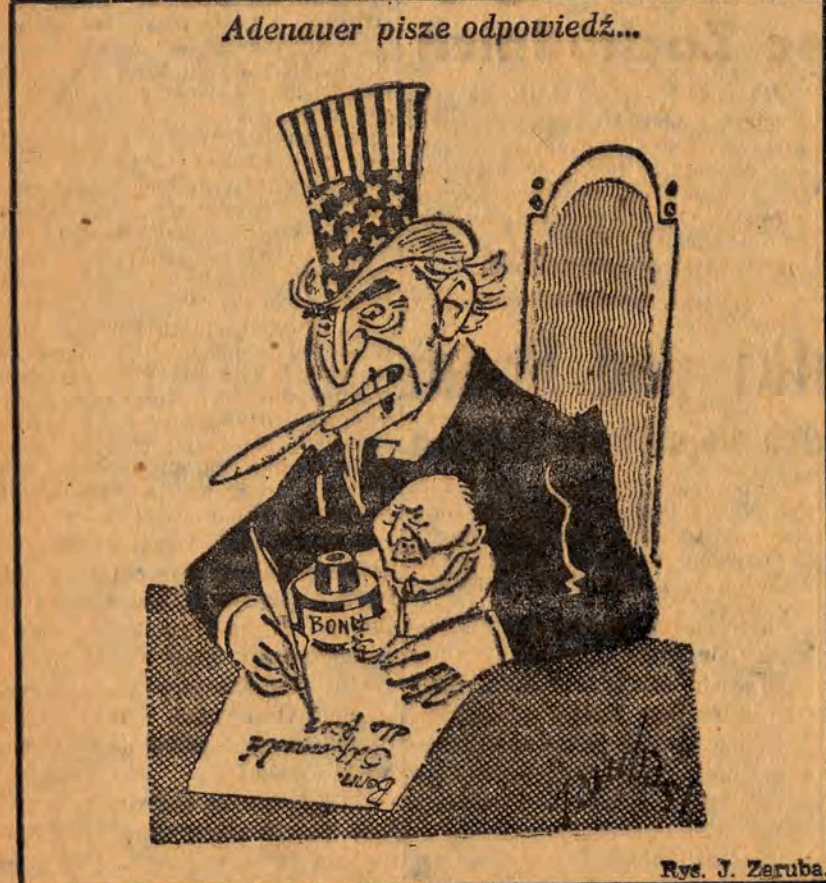
Kim byli ludzie zamordowani przez bandytów?

Przed sądem staje matka kaprala Kamionki. Stara, biedna chłopka. Mówi zalamującym się głosem. Ledwie ją słychać. „Zabili mego naderższego syna”. Syna, który był jej jedynym żywicielem.

Porucznik Milicji Obywatelskiej Drodzowicz, charakterystyczny zabieg wskazuje, że kapral Kamionka był wzorem milicjanta i dlatego wysunął jego kandydaturę do szkoły oficerskiej. „Śmierć kaprala Kamionki — mówi świadek Drodzowicz — odczuwamy wszyscy, jako wielką stratę”.

Ezy wzruszenia wywołują słowa siostry bestialsko zamordowanego nauczyciela — Seweryna: był idealnym synem. Stary ojciec, od chwili jego zamordowania, nie przestaje chorować.

Seweryn po ukończeniu kursu dla nauczycieli od 1947 roku był czynnym pedagogiem. Jednocześnie brał aktywny udział w pracy partyjnej i społecznej. Opiekował się swoją młodzieżą, przychodził do niej do domu, pomagał. Seweryn z całym oddaniem pracował nad podniesieniem na wyższy poziom oświaty i kultury wsł. Zorganizował kurs dla analfabetów. Za to ks. Oborski i Gadomski kazali go zabić!

Rys. J. Zaruba

TWÓRCZA POTĘGA NIEŚMIERTELNYCH IDEI LENINA

Mija 27 lat od pamiętnego dnia 21 stycznia 1924 r., gdy serca robotników na całym świecie ścisnęły się z bólu na wiadomość o śmierci wielkiego wodza i nauczyciela klasy robotniczej, Włodzimierza Lenina.

Im dalej odchodzi w przeszłość okres, w którym Lenin żył i działał, tym szerszy staje się zasięg działalności jego nieśmiertelnych idei. 27 lat walczył już międzynarodowy ruch robotniczy bez Lenina, ale wszystkie swe zwycięstwa zawdzięcza ten ruch wierności i przykazaniom leninowskim.

„Wielkość Lenina — mówił towarzysze Stalin, składając przysięgę po śmierci Lenina — polega przede wszystkim na tym właśnie, że stworzywszy Republikę Rad, tym samym wykazał ciemnym masom całego świata w praktyce, że nadzieja na wyzwalenie nie jest płonna, że panowanie obszarników i kapitalistów nie jest wieczne, że królestwo pracy można stworzyć wysiłkiem samych mas pracujących, że królestwo pracy należy stworzyć na ziemi, a nie na niebie. Wzniecił on tym nadzieję na wyzwolenie w sercach robotników i chłopów całego świata”.

Dziś, po 27 latach od dnia śmierci Lenina, wzniecona przez niego nadzieja tętni coraz żywiej i pewniej. Wzmacniają ją co raz to nowe zwycięstwa, odnoszone przez masy pracujące pod sztandarami leninizmu i świadczące o triumfie idei leninowskich. Dziś nikt już nie może wątpić, że pod wpływem tych właśnie idei kształtuje się nowe oblicze świata, że przenikając coraz szerzej i głębiej w umysły setek milionów ludzi wszystkich kontynentów idea te stały się potężną siłą materialną, prowadzącą świat naprzód, do nowego ustroju, od niego od wysiłku, ucisku i wojen.

Lenin obronił rewolucyjną naukę Marksa i Engelsa przed wypaczeniami oportunistów i zdradawców prawicowo-socjalistycznych, rozwinął tę naukę stosownie do potrzeb nowego okresu historycznego — epoki imperializmu i wzbogacił ją o rozwiniętą teorię rewolucji proletariackiej i dyktatury proletariatu, jako narzędzi budowania społeczeństwa socjalistycznego. Lenin stworzył partię bolszewicką, najbardziej bojową, zahartowaną i doświadczoną partię robotniczą na świecie. Wspólnie z Leninem dokonał tej gigantycznej pracy towarzysze Stalin, jego najbliższy uczeń i współbojownik. Po śmierci Lenina, stalinowski kierownictwo zapewniło niezachwiane kontynuowanie przez partię bolszewicką dzieła Lenina.

„Obecnie stało się szczególnie jasne — pisał tow. Mołotow na 70-lecie urodzin towarzysza Stalina — jak wielkim szczęściem dla naszej ojczyzny i całej sprawy komunizmu było, że po śmierci Lenina na czele Komunistycznej Partii ZSRR stanął towarzysze Stalin, pod którego kierownictwem już ponad ćwierć wieku Związek Radziecki buduje zwycięsko społeczeństwo komunistyczne”.

Działalność Lenina, której ukończeniem była zwycięska Rewolucja Październikowa, otworzyła nową erę w dziejach ludzkości. Patrząc daleko w przyszłość, Lenin z genialną przenikliwością widział jeszcze na początku obecnego wieku, w 1902 r., że rosyjskiej klasie robotniczej przypad-

nie w udziale stać się awangardą międzynarodowego proletariatu rewolucyjnego. „Mamy prawo oczekiwać — pisał on wówczas — że zdobędziemy ten zaszczytny

tytuł”. Lenin wskazywał następnie, że zwycięstwo klasy robotniczej w Rosji i powstanie pierwszego państwa socjalistycznego przyspieszy ogólny rozwój całej ludzkości ku socjalizmowi.

Zbudowanie socjalizmu w ZSRR, osiągnięte w zaciętej walce z wrogami przez naród radziecki pod przewodnictwem partii Lenina-Stalina, stało się podstawą historycznego zwycięstwa Związku Radzieckiego nad faszyzmem w drugiej wojnie światowej. Rozgromienie hitlerizmu i militarystki japońskiego stworzyło warunki dla zwycięstwa wielkich ruchów wyzwolenczych w krajach środkowej i południowo-wschodniej Europy i na ogromnych obszarach kolonii krajów zależnych kontynentu azjatyckiego. Rozszerzając pierwszy wyłom, dokonany w systemie imperializmu w 1917 r. przez proletariatu Rosji, liczne narody, pobudzone przez idee leninowskie, w oparciu o Związek Radziecki, zrzućmy jarzmo kapitalizmu i obcego ucisku i utworzyły państwa demokracji ludowej.

Lenin przewidywał, że formy polityczne, jakie przyjmie walka o socjalizm w różnych krajach i w różnych okresach, będą niejednolite. Jeszcze w 1916 r. pisał on, że „przejście od kapitalizmu do komunizmu musi, naturalnie, dać ogromną obfitość i różnorodność form politycznych, lecz istota rzeczy będzie przy tym nieodzownie ta sama: dyktatura proletariatu”.

Życie potwierdziło tę tezę. Rewolucja socjalistyczna w krajach Europy środkowej i wschodniej, która nastąpiła po drugiej wojnie światowej stworzyła w tych krajach rządy dyktatury proletariatu. Rządy dyktatury proletariatu rozwinęły się w tych krajach w formie odmiennej od radzieckiej, w formie demokracji ludowej. Ale i u podstaw tej odmienności leżą fakty, znajdujące swe uzasadnienie w nauce Lenina i Stalina.

„U podstaw naszej odmienności od drogi radzieckiej — mówił towarzysze Bierut — leży wszechstronna pomoc i oparcie się na doświadczeniach i osiągnięciach zwycięskiej dyktatury proletariatu w ZSRR”.

Rozkwit krajów demokracji ludowej, widoczny we wszystkich

dziedzinach życia, jest świadectwem potęgi twórczej, zawartej w nauce leninizmu. Nauka ta jest podstawą działalności partii robotniczych, kierowniczej siły

snącej z każdym dniem aktywności produkcyjnej, politycznej i kulturalnej, do budownictwa i tworzenia nowych wartości. Źródłem natchnienia dla mas ludowych w krajach demokracji ludowej jest przykład i doświadczenie ludzi radzieckich. Książki radzieckich uczonych, literatów i stachanowców oraz bezpośredni kontakt z dzierżniętymi z nimi pomagającą przodującym ludziami w Polsce i innych krajach demokracji ludowej odkrywają nowe drogi w ich pracy. Liczne wycieczki chłopów z krajów demokracji ludowej do Związku Radzieckiego i zetknięcie się z koleżankami ogromnie pomogły chłopom w rozwijaniu wyższej, socjalistycznej formy gospodarowania, jaką jest spółdzielczość produkcyjna.

Walcząc zdecydowanie z wpływami wrogiej ideologii i wykarłowując ze swoich szeregów wszelkie pozostałości oportunistyczne i socjaldemokratyzmu, partia robotnicza w krajach demokracji ludowej wznosi nieustannie wysiłki w kierunku rozpowszechnienia idei leninizmu w najszerszych masach. Jest to podstawowy warunek przyspieszenia tempa budownictwa socjalistycznego w tych krajach. Wielkie zwycięstwo, ja-

kie odniosły masy pracujące Polski, wykonując plan pierwszego roku Planu 6-letniego w 107,4 proc., zawdzięczamy między innymi temu, że miniony rok był rokiem wielkiego upowszechnienia leninizmu w Polsce, był rokiem dalszego poważnego wzrostu idea logicznego szerokich mas, a w pierwszym rzędzie członków Partii. Ożywcza krynica leninizmu pobudza do aktywności, do szukania nowych, lepszych dróg w pracy.

Z tego samego leninowskiego i stalinowskiego źródła czerpiemy wiarę w ostateczne zwycięstwo sprawy pokoju. Pod sztandarem leninizmu masy pracujące zmieniały oblicze świata w ciągu ostatnich trzydziestu kilku lat, zmieniły układ sił na świecie. Potężny obóz pokoju, który ukształtował się pod przewodnictwem Związku Radzieckiego i którego siły rosną bezustannie, coraz skuteczniej i pewniej paraliżuje wojenne knowania imperialistów. Nie drogą wojny — jak tego chcą imperialiści i jak to głoszą ich „ideologowie” — ale drogą pokojowego współzawodnictwa dwóch systemów — jak tego uczy leninizm — powinien pójść dalszy rozwój świata.

Leninowsko-stalinowski pogład

o możliwości pokojowego współżycia dwóch systemów, o konieczności izolowania podległości wojennych i pokrzyżowania ich planów drogą rozwijania masowej walki o pokój, szerzą się z niepostrzeżoną siłą w całym świecie znajdując coraz liczniejszych zwolenników wśród ludzi różnej narodowości, religii i przekonań politycznych.

Drugi Światowy Kongres Obronców Pokoju sformułował tę myśl w bojowych słowach będących sztandarem całego obozu pokoju: „Na pokój się nie czeka, pokój należy wywalczyć”.

Wzór zdecydowania i wytrwałości w walce o trwały pokój na świecie daje wszystkim narodom, wszystkim ludziom dobrej woli Wielki Związek Radziecki. Stworzony przez Lenina i Stalina Związek Radziecki jest ostoją pokoju, wolności i postępu, nadzieją ludzkości. Ku niemu zwracają swój wzrok setki milionów ludzi i ku wielkiemu Stalinowi, chorążemu pokoju, temu, który nazywa siebie uczniem Lenina, a jest Leninem dnia dzisiejszego.

J. Cwyliak

Leninizm — sztandar pokoju

W rozmowie z jednym z czołowych polityków amerykańskich, Haroldem Stassenem, w kwietniu 1947 roku, towarzysze Stalin powiedział: „Po raz pierwszy myśl o współżyciu dwóch różnych systemów została wypowiedziana przez Lenina. Lenin jest naszym nauczycielem, a my, ludzie radzieccy, jesteśmy uczniami Lenina. Nigdy nie odstępowałyśmy i nie odstępujemy od wskazań Lenina”.

Związek Radziecki był i jest żywym zainteresowanym w trwałym pokoju. Wynika to z podstawowych założeń kraju budującego komunizm, kraju, w którym zostały eliminowane przyczyny rodzące wojny.

„Zwłaszcza klasa robotnicza — pisał Lenin jeszcze w 1906 roku — która jest głównym dostawcą żołnierzy i w pierwszym rzędzie ponosi ofiarę materialną, jest naturalnym wrogiem wojen, ponieważ wojny przyczyniają do tego, że ona dąży do stworzenia opartego na zasadach socjalistycznych ustroju ekonomicznego”.

Zwycięstwo klasy robotniczej w Rosji stworzyło przełom w stosunkach międzynarodowych. Po raz pierwszy w dziejach ludzkości powstało państwo, które na swym sztandarze wypisało słowo — pokój. Państwo nie zainteresowane w wojnach. Pierwszym dekretem, uchwalonym przez II Zjazd Rad, był dekret o pokoju. Jednakże rządy państw imperialistycznych nie zgodziły się na pokój z państwem radzieckim i zorganizowały zbrojną interwencję przeciwko rewolucji. Wynik interwencji imperialistycznych jest znany. Napastnicy ponieśli haniebną klęskę.

W lutym 1920 roku w odpowiedzi na pytania korespondenta „New York Evening Journal” o warunki pokoju ze Stanami Zjednoczonymi, Lenin odpowiedział: „Niech kapitaliści amerykańscy nie ruszają nas. My ich nie ruszymy”. Ze strony radzieckiej — mówił Lenin — nie ma przeszkód do nawiązania pokojowych stosunków ze Stanami Zjednoczonymi. Jedyną przeszkodą na drodze pokoju jest imperializm ze strony amerykańskich (jak i wszelkich innych) kapitalistów”.

W listopadzie 1920 roku, po ostatecznym rozgromieniu wyprawy interwencji imperialistycznych przeciwko Republice Rad, Lenin stwierdził: „...wywalczyliśmy sobie warunki, przy których możemy współistnieć obok mocarstw kapitalistycznych, zmuszonych teraz do nawiązania z nami stosunków handlowych”.

W grudniu 1921 r. Lenin pisał: „Rozpoczęła się rywalizacja dwóch metod, dwóch formacji, dwóch systemów gospodarki — kapitalistycznej i komunistycznej”.

Pokojowa rywalizacja, a nie wojna — oto na czym opiera się leninowska teza o współistnieniu dwóch systemów.

Konsekwentna realizacja tej polityki przez Lenina i Stalina krzyżowała plany imperialistyczne i ich prowokacje i zapewniła światu dwadzieścia lat pokoju. W tym czasie towarzysze Stalin niejednokrotnie wykladał podstawowe zasady polityki radzieckiej, zarówno w wystąpieniach na Zjazdach, jak i w rozmowach i wywiadach udzielanych korespondentom prasy zagranicznej.

Na XV Zjeździe Partii w grudniu 1927 roku towarzysze Stalin mówił: „Podstawą naszych stosunków z krajami kapitalistycznymi jest stwierdzenie możliwości współistnienia dwóch przeciwstawnych

systemów. Życie całkowicie to potwierdziło”.

W okresie poprzedzającym II wojnę światową, towarzysze Stalin demaskował liczne knowania i intryki imperialistyczne, stwierdzając, że „ZSRR nie ma zamiaru zagrozić komukolwiek, ani tym bardziej — napisać na kogokolwiek. Jesteśmy za pokojem i broniemy sprawy pokoju, ale nie boimy się groźb i gotowi jesteśmy odpowiedzieć ciemno na ciem podległości wojennej”.

Historia II wojny światowej potwierdziła i tę prawdę. Przekonał się o tym na własnej skórze faszyści niemieccy i imperialiści japońscy, którym wydawało się, że pokojowa polityka Związku Radzieckiego nie wynika z jego siły i potęgi.

„W samej rzeczy, władza państwa rozpościerająca się na wszystkie wielkie środki produkcji, władza państwa w rękach proletariatu, sojusz tego proletariatu z wieloma milionami drobnych i najdrobniejszych chłopów, zapewni temu proletariatu kierownictwa w stosunku do chłopstwa itd. — czyż to nie wszystko, czego trzeba, aby z kooperacji, z samej tylko kooperacji, którą dawniej traktowaliśmy pogardliwie, jako kramikarską, i którą pod pewnym względem mamy prawo teraz, przy NEP-ie, tak samo traktować — czyż to nie wszystko, co jest niezbędne do zbudowania społeczeństwa całkowicie socjalistycznego? Nie jest to jeszcze zbudowanie społeczeństwa socjalistycznego, lecz jest to wszystko, co jest niezbędne i wystarczające do tego zbudowania”.

W. I. LENIN

klasy robotniczej, która jest głównym dostawcą żołnierzy i w pierwszym rzędzie ponosi ofiarę”, przeciwko imperialistom. Samotny był wówczas głos Lenina wzywający do skierowania broni nie przeciwko swoim braciom, najemnym niewolnikom innych krajów, lecz przeciwko reakcyjnemu i burżuazyjnemu rządowi i partiom wszelkich krajów”, przeciwko imperialistycznym autorem wojen.

Dziś sytuacja uległa zasadniczej zmianie. Stosunek sił zmienił się na korzyść obozu pokoju. Związek Radziecki wyszedł z II wojny światowej jeszcze potężniejszy, niż był w chwili jej rozpoczęcia. U boku Związku Radzieckiego stoją kraje demokracji ludowej Europy i Azji, stoi potężny, blisko 500-milionowy naród chiński, stoi Niemiecka Republika Demokratyczna i miliony bojowników o pokój w krajach kapitalistycznych.

Nie jest już łatwo imperialistom szermować fatalistycznym hasłem, że „wojna jest nieunikniona”. Narody nie dają się już oszukać. „Dla każdego rozsądnego człowieka jest rzeczą jasną — stwierdza, Manifest przedstawicieli 80 narodów na II Światowym Kongresie Obronców Pokoju — że ten, kto twierdzi, że „wojna jest nieunikniona”, szkaluje ludzkość”.

Pod przewodnictwem Związku Radzieckiego — kraju Lenina i Stalina — powstał potężny obóz ludzi różnych przekonań politycznych, wierzeń religijnych, warstw społecznych, zjednoczony żarliwą, gorącą wolą wyłączenia pokoju. Dla miliarda ludzi zorganizowanych w obozie pokoju nie istnieje wątpliwość, kto zagraża pokojowi, kto pragnie wojny.

Do miliarda ludzi na całym świecie dotarła leninowska prawda, że wrogiem pokoju jest imperializm i że można wywalczyć pokój przez nieustającą ani na chwilę, ogarniającą wszystkie narody i kraje, masową walkę przeciwko imperializmowi — o pokój.

Kazimierz Golde.

Mikołaj Tichonow

Jak błyskawica rozświetlająca Rosję ogromną kartę zabrzmiły słowa Lenina: — Jest taka partia!

W dniach anarchii wstrząsającej Rosją rzucił je w twarz wrogowi wrzeszczącemu, że nie ma partii, która by z chaosu wywiodła kraj i zawiadnęła ziemią.

Nadejście dzień, gdy sztandar Lenina triumfalnie cały świat owinie, wtedy zbiorą się przed wielkim mauzoleum postwoje planety na uroczystym apelu.

Przywiozą wdzięczność swoich ziem, wolnej światowej ojczyzny, dla Lenina — za wskazanie dróg, po których Stalin wiodł do komunizmu! (przełożył Jerzy Miller)

Polentowski wstępuje do partii.

Sekretarz odpowiedzialny kolektywu, Sirotenko, wstał spoza stołu natychmiast po referacie. To co powiedział, nikogo nie zdziwiło, aczkolwiek było czymś niezwykłym na żalobnym posiedzeniu. Mianowicie Sirotenko rzekł:

— Szereg robotników prosi obecnych na zebraniu o rozpatrzenie ich podania, podpisanego przez trzydziestu siedmiu towarzyszy. Po czym przeczytał podanie:

„Do kolejowego komunistycznego kolektywu partii bolszewików stacji Szepietówka, południowo-zachodniej kolei.

Śmierć wodza wzywa nas do bolszewickich szeregów, prosimy więc przegzaminować nas na dzisiejszym zebraniu i przyjąć do partii Lenina”.

Po tych krótkich słowach nastąpiły dwie kolumny podpisów. Sirotenko czytał je, zatrzymując się po każdym na kilka sekund, by obecni na sali mogli zapamiętać znajome nazwiska:

— Polentowski Stanisław Zygmuntowicz, maszynista kolejowy, trzydziści sześć lat pracy w tym zawodzie.

Po sali przebiegł szmer aprobaty. — Korczagin Artiem Andrejewicz,

ślusarz, siedemnaście lat pracy w tym zawodzie.

— Bruźdak Zachar Filipowicz, maszynista kolejowy, dwadzieścia jeden lat pracy w tym zawodzie.

Szmer na sali się wzmagal. Człowiek przy stole wciąż wymieniał nazwiska i stała usłyszała imiona tych, co stanowili kadry maszynowozelaznego rodu.

Zupełna cisza zaległa na sali, gdy do stołu podszedł pierwszy z podpisanych.

Stary Polentowski nie mógł ukryć swego wzruszenia, opowiadając słuchaczom historię swego życia.

— Cóż mam wam jeszcze powiedzieć, towarzysze? Każdy wie, jakie to życie miał rolniczy w dawnych czasach. Żył w niewoli, a na starość ginął z niedzy. Cóż, przyznaje się, gdy wybuchła rewolucja, uważałem siebie za starca. Miałem rodzinę na karku i przegapiłem drogę do partii. I choć podczas bojów nigdy wrogości nie pomagałem, to jednak rzadko wtrącałem się do walki. W roku dziewięćset piątym należałem do komitetu strajkowego w warsztatach warszawskich i szedłem ręką w rękę z bolszewikami. Byłem wtedy młody i miałem gorący tempe-

rament. Lecz na cóż to wspominać dawne czasy! Śmierć Ilicza zraniła mnie w samo serce, straciłymi na zawsze naszego przyjaciela i opiekuna i nie ma się już co rozwoździć nad starością... Niechże ktoś ładniej o tym powie, bo że mnie żaden majster, jeśli chodzi o słowa. Jedno tylko stwierdza: trzeba mi iść tą samą drogą co bolszewicy i nie zbacać z niej w żadnym wypadku.

Maszynista energicznie kiwnął siwą głową, a oczy jego mocno i nieruchomo wpatrywały się w sale spod siewich brwi, jak gdyby oszukując decyzji.

Żadna ręka nie podniosła się w górę, aby zadać kłam temu, co powiedział ten niski człowiek o siwej głowie, i nikt nie powstrzymał się od głosowania, gdy biuro partyjne zaproponowało bezpartyjnym, by wypowiedzieli się w tej sprawie.

Polentowski odszedł od stołu już jako komunista.

Każdy na sali zrozumiał, że dzieje się coś niezwykłego.

(Z powieści Mikołaja Ostrowskiego pt. „Jak hartowała się stal” — w tłumaczeniu E. Słobodnikowej)

Józef Kawczyński widział Lenina na V Zjeździe SDPRR

Zatrzymaliśmy się przy jednym z domów stojących przy ulicy Przeździeckiej. Mieszkanie to Józefa Kawczyńskiego znaleźć jest łatwo. Gospodarz powitał nas z uprzejmym zaskakaniem, a gdy dowiedział się skąd otrzymaliśmy jego adres, uśmiechnął się lekko.

— Także to czasy — stwierdził z zadumaniem. — Dziś z Partii przyjeżdżacie tu samochodem pod samą bramę, a dawniej... Dawniej, jak chciały przyjechać do mnie do Partii, to trzy razy obchodziły dom dookoła, zanim weszły do środka. Inne czasy.

Usłyszawszy naszą prośbę, tow. Kawczyński ożywił się. Posadził nas przy stole, sam siadł naprzeciw i po chwili namysłu zaczął:

Na ten Zjazd wyjechało nas z Łodzi pięciu towarzyszy. Byłem wtedy sekretarzem dzielnicy SDKP i L i mnie też wysłano razem z tamtymi czterema. To były inne czasy: trzeba było przemykać ostrożnie, aleśmy się jakoś przeczmygnęli.

Początkowo Zjazd miał być w Danii, ale nic z tego nie wyszło. Duńska królowa była jakas — tam kuzynka cara, no i rząd duński nie pozwolił zebrać się nam w tym kraju. Trzeba było jechać do Anglii, do Londynu.

To było w r. 1907, w maju. Zebrał się w Londynie w małym kościółku jakiejś sekty. Drewniany był, skromny, ławki stały po dwóch stronach przejścia, a w miejscu ołtarza ustawiona była trybuna. Nie można powiedzieć, żeby to było paradne po mieszczańsku; dekoracji żadnych i haśle też nie było.

Zebrało się nas ponad trzydzieści delegatów z całego carskiego państwa. Byli bolszewicy i mieniszewicy, byli bundowcy, socjaldemokraci lotewscy i my — socjaldemokraci Królestwa Polskiego i Litwy.

Od razu na samym początku wi-

dać było, że jest rozdział między delegatami. Pamiętam, że mieniszewicy siedli po jednej stronie przejścia, a bolszewicy — po drugiej. Bundowcy trzymali się razem z mieniszewikami, my i lotyższe siedzieliśmy po bolszewickiej stronie.

Tow. Kawczyński zamyślił się. Wiadać było, że szuka w pamięci tych momentów, które odnosiły się do interesującego nas wydarzenia. Po chwili podniósł głowę:

— O samym Zjeździe nie będę wam dokładnie opowiadał — zauważa — zresztą i trudno było by... Osiemdziesiąt trzy lata, to nie żart. Ale Lenina pamiętam dobrze, jak dziś.

— Nie wiedzieliśmy wcale, jadąc do Londynu, że zobaczymy go tam, ale pierwszego dnia nie było go na Zjeździe. Dopiero na drugi dzień znalazł się na sali. Wszedł cicho i skromnie, nawet go nie zauważyłem. Przemawiał właśnie jakiś mieniszewik i po nim dopiero zabrał głos tow. Lenin. Stał na trybunie, niewielki, z bródką, i zaczął przemawiać. Mówił spokojnie, ale tak jasno i mocno, że po prostu kładł czoło wielkowi w mózg swoje myśli i one już tam zostawały jak własne. Mówił o konieczności wzbudzenia rewolucyjnego ducha w Partii przeciwko mieniszewikom, którzy chcieli zwołać zjazd robotniczy, taki, w którym by zatopili się świadomi, zorganizowani robotnicy. Dobry im, mieniszewikom, dał wtedy odprawę tow. Lenin.

— Potem, pamiętam, siedział w prezydium. Słuchał uważnie mówców, a jak przemawiał mieniszewik, to Lenin tylko się lekko uśmiechał. Sam mówił często. Pamiętam, jak wystąpił przeciw Trockiemu, który chciał na Zjeździe stworzyć własną frakcję i nic z tego nie wyszło, pamiętam, jak tow. Lenin zwracał się do przedstawicieli organizacji partyjnych w wojsku i nawoływał, żeby pracowali lepiej i mocniejszą agitację prowadzili w armii.

My, to znaczy delegaci z SDKP i L, trzymaliśmy, jak mówili, z bolszewikami. To było postanowione jeszcze przed Zjazdem. Ale, rozumiecie, jak tam pierwszego dnia zaczęli bundowcy i mieniszewicy występować przeciwko Róży Luksemburg, a tłumaczyć i namawiać, to i może nie jeden z naszych delegatów nie potrafił rozgryźć, po której stronie racja. Ale, jak Lenin wystąpił, to już wszystko było jasne. No, i wiecie — przez to, że Lotyższe i my poparliśmy bolszewików, to i Lenin na Zjeździe zwyciężył. On nas uczył, a myśmy go poparli.

— Na trzy dni przed końcem Zjazdu zabronili nam zbierać się w tym kościele. Skończyliśmy obrady w innym miejscu. I z angielskim rządem dogadał się przeciwko nam rząd carski, choć był na niego obrażony o japońską wojnę.

Widzicie, że nic nowego nie stało się w tym roku z Kongresem Pokoju. Kapitaliści całego świata zawsze prześladowali ruch robotniczy. Ale myśmy się nie dali. I mamy teraz inne czasy w naszym kraju.

— Odprowadzając nas do wyjścia, tow. Kawczyński zatrzymał się z reka na klamce:

— A co tam słyszał w Partii? — spytał i nie czekając na odpowiedź, stwierdził: — Chorowałem trochę ostatnio, to i nie wychodziłem z domu. Muszę koniecznie zobaczyć się z Partią. Pójdę tam do nich jutro. Na Sienkiewicza.

Rozmowę przeprowadził EDWARD ZSUSTER

JÓZEF KAWCZYŃSKI, znany jest do brzo proletariatu łódzkiemu z okresu walk z caratem oraz z sanacji. Urodzony w 1868 roku w Klocku, w pow. sieradzkim, wstąpił jako młody chłopak do pracy w przemyśle włókienniczym. Bez względu na wyzysk stosowany przez fabrykantów łódzkich pchnął młodego tkaacza Kawczyńskiego w szeregi rewolucyjnych robotników. Kawczyński wstąpił do I Proletariatu, a następnie do SDKP i L. Za działalność rewolucyjną aresztowany był w 1895 roku. Przesiedział wówczas trzy lata w więzieniu. W 1899 roku Kawczyński zostaje zesłany na dwa lata do Saratowa.

Revolucja 1905 roku zastaje go w Łodzi, gdzie, jako członek Komitetu Łódzkiego SDKP i L, bierze aktywny udział w walkach barykadowych w historycznych dniach czerwcowych. Na skutek dżalich represji carskich zostaje aresztowany i znów zesłany na 2 lata do Archangielska. Natychmiast po powrocie z zesłania, proletariatu łódzkiego wybiera Kawczyńskiego na delegata SDKP i L na V Zjazd Partii SDPRR który miał odbyć się w Londynie. Tam właśnie Kawczyński ujrzał po raz pierwszy Włodzimierza Ilicza Lenina.

„Wszystko, co w proletariacie jest zaiste wielkiego i bohaterkiego, nieustraszonego umysłu, żelazna, nieugięta, stanowcza, wszystkich przewidywająca wola, święta nienawiść, nienawiść śmiertelna do niewoli i ucisku, rewolucyjny zapał, który rusza góry z posad, bezgraniczna wiara w siły twórcze mas, niezwykły geniusz organizacyjny — wszystko to znalazło swoje wspaniałe ucieleśnienie w Leninie, którego imię stało się symbolem nowego świata od zachodu do wschodu, od poludnia do północy.”

(Z orędzia KC Partii Bolszewików o śmierci Lenina.)

U stóp pomnika Włodzimierza Ilicza Lenina w Poroninie leżą niemal zawsze świeże kwiaty, zielenią się wieńce. Przeciętnie około 10 tysięcy osób miesięcznie odwiedza — zamieszkiwany na Muzeum — skromny, drewniany domek góralski, w którym w latach 1913—1914 przebywał Włodzimierz Lenin. W lipcu, sierpniu, wrześniu frekwencja sięgała 2 tysięcy osób dziennie... Bo też każdy wczasowicz, każdy uczestnik licznych w Zakopanem i jego okolicy kursów i obozów sportowych uważa za swój pierwszy obowiązek pójść do Muzeum Lenina, choć przez chwilę być tam, gdzie On żył i pracował...

Króty strumyk, ścieży lodem — pod wpływem ciepłych promieni słońca, szczy się po kamienkach cienutkami smażkami. Iskraża się w słonecznym blasku ośnieżone górskie szczyty i mocno pachną żywicą drewniane ściany domu, w którym mieszkał ten muzeum.

Po wejściu do niego ogarnia nas

Od maja do końca października 1913 r. i od maja do 3 sierpnia 1914 r., tj. do chwili aresztowania, Lenin mieszkał w domu Teresy Skupień w Białym Dunaju koło Poronina (na zdjęciu).

MUZEUM W PORONINIE

„Wszystko, co w proletariacie jest zaiste wielkiego i bohaterkiego, nieustraszonego umysłu, żelazna, nieugięta, stanowcza, wszystkich przewidywająca wola, święta nienawiść, nienawiść śmiertelna do niewoli i ucisku, rewolucyjny zapał, który rusza góry z posad, bezgraniczna wiara w siły twórcze mas, niezwykły geniusz organizacyjny — wszystko to znalazło swoje wspaniałe ucieleśnienie w Leninie, którego imię stało się symbolem nowego świata od zachodu do wschodu, od poludnia do północy.”

(Z orędzia KC Partii Bolszewików o śmierci Lenina.)

skupiona cisza. Zdjęcia, dokumenty, rękopisy, broszury... Cała historia wielkiego, pracowitego życia Włodzimierza Ilicza Ulianowa-Lenina, twórcy partii bolszewickiej i pierwszego na świecie państwa socjalistycznego. Historia życia człowieka, którego imię stało się symbolem nowego, wolnego świata, wykutego w walce z wyzyskiem, uciskiem, niewolą...

Ledwie wyszedł z dzieciństwa, ledwie otrzymał — ze złotym medalem — świadectwo dojrzałości, już porwał się do rewolucyjnej „Nauka Marksa jest wszechmocna, ponieważ jest słuszną” — stwierdza.

Z głębokim wzruszeniem zatrzymujemy się przed odegzami do robotników i robotnic fabryki Torntona, przed rękopisami ulotek, broszur. Wiele z nich pochodziło zaa krat. Walki rewolucyjnej nie przerywał bowiem Lenin nawet w więzieniu, kierując stworzoną przez siebie organizacją.

Patrzmy na zaśmiezoną wioskę Kołuszki, gdzie przebywał Lenin na zesłaniu i na potężne mury więzienia w Kazaniu...

A oto „Iskra” — bojowe pismo polityczne, którego był inicjatorem i organizatorem, pismo nowego typu, którego nie znalazł dzieje ruchu robotniczego.

Z tej to właśnie, wzniesionej przez Lenina „Iskry” buchnęły później, w latach 1905 i 1917, płomienie wielkiego pożaru rewolucyjnego, który zniszczył do szczytu carat, zniósł władzę burżuazji.

A oto słynne Tezy Kwiecińskie, które wytknęły partii bolszewickiej i proletariatu wyrażoną rewolucyjną linię przejścia od rewolucji burżuazyjno-demokratycznej do rewolucji socjalistycznej.

Zanim jednak zniszczone zostało dzieło życia Lenina, spędzić musiał wiele lat na obczyźnie. 2 lipca 1912

Spotkanie z Leninem

W znajdujących się w głębi korytarza drzwiach pojawia się Lenin i zmierza w stronę Szadrina. Zbliżają się do siebie.

Szadrin nie zna Lenina. Potrząsa czapką, do którego ma zamiar na lać gorącej wody. Przegląda się chwilę człowiekowi, który się do niego zbliża i nawet trochę ustępuje mu z drogi.

Lenin podchodzi do Szadrina.

— Gdzieby tu można dostać wrzasku? — pyta Szadrin.

Lenin zwołnił kroku, zatrzymał się, pomilczał chwilę, popatrzył w bok i zapytał:

— Dawności z okopów poszli?

— Dzieć, dwadzieścia dni temu. Co sił w nogach uciekałem.

— Żle tam, co?

— Bieda!

— A jak tamci? Nie zauważyliście?

— Sądząc po tym, cośmy spostrzegli, to i im także niedobro.

— A coście spostrzegli? To bardzo ważne.

— Taką kawę, wicie... cykorla pachnia. A jak jeńca przyprowadza, to widać, że to już nie ten sam.

— Nie ten sam? Zmęczył się? ...

— Rozumie się.

Szadrin zamyślił się. Lenin poklepał go, dotknął ręką karabinu Szadrina, zmrucił oczy, spytał:

— A karabinu nie rzucasz? Co, nie rzucasz?

Szadrin przesuwa dłoń po zamknięciu karabinu.

— Strach rzucić, towarzyszu. Nie mogę rzucić.

— Kiereński idzie na nas, uzbrojony.

— Nie wiedziałem.

— Kaledin buntuje dońskich kozaków.

— Jeśli oni pierwsi przeciw narodowi występują to co dopiero... — Znowu wojna? — zapytuje Lenin.

— Żołnierzy zmęczony...

— Za co i jak tu się bić... — znacząco odpowiada Szadrin. — O Dardanele nie będziemy się bić.

— O Dardanele nie będziemy się bić — potwierdza Lenin. — Ale jeśli generałowie zechcą przywrócić kapitałistów i obszarników? Jak sądzicie: co wtedy?

Pytania Lenina są tak poważne, że takim zainteresowaniem patrzy on Szadrinowi prosto w oczy, że rozmowa ich przypomina raczej ważne spotkanie o państwowym znaczeniu, niż pogawędkę w korytarzu.

— Wtedy zaciśniemy się bić!

— Bić się należy zaraz, teraz!

— No, to będziemy bić się zaraz.

Lenin milczy chwilę. Szadrin jest nieco zaniepokojony, lecz mimo to mówi w dalszym ciągu z powagą w głosie:

— Może mi nie wierzyćcie... Mogę to powiedzieć o sobie z czystym sercem.

Lenin żegna się z Szadrinem, zamienia z nim przyjacielski uścisk dłoni.

— Wybaczenie, że was zatrzymałem. Szadrin zadowolony:

— Co tam! ...

— A wrzątek znajdziecie wyżej, o tam, pojdziecie po schodach. Tam

jest nasza stołówka. Jak się nazywa?

— Szadrin.

— Do widzenia, tow. Szadrin — mówi Lenin i szybko wchodzi w drzwi otwarte przez Szadrina. Ten odprowadza go wzrokiem, drapie się po głowie pod czapką i mówi do siebie w zamyśleniu:

— Ot, i tacy ludzie się trafiają! No, no...

Z pokoju wychodzi czerwogwardzista z rewolwerem, patrzy z ukosa na Szadrina i zatrzymuje się na środku korytarza.

— Bracie — zwraca się Szadrin do czerwogwardzisty — nie bój się mnie, ja frontowy.

— Nie boję się ciebie — odpowiada spokojnie czerwogwardzista.

— Powiedz-no z kim rozmawiałem? Kto to taki?

— Kto?... Lenin! — czerwogwardzista surowo spogląda na Szadrina i wraca do pokoju.

Szadrin drgnął. Ujmując dłoń rze mień karabina, zaczyna biec korytarzem, potem w dół, po schodach. Wpada do pokoju, między żołnierzy, wskazuje na stół, podnosi rękę:

— Towarzysze, towarzysze! Bracia! Przed chwilą rozmawiałem z Leninem! ...

(Fragment scenariusza Mikolaja Pogodina pt. „Człowiek z karabinem” w przekładzie Edwarda Hortuszeuskiego.)

Lenin w Smolnym — w Wielkiej Dali Października

O niektórych brakach szkolenia ideologicznego łódzkiej organizacji ZMP

Plenum Rady Naczelnej ZMP z sierpnia 1950 roku wskazało na szczególne znaczenie podnoszenia poziomu ideologicznego w szeregach ZMP-owskich. „Po pierwsze — mówi uchwała Rady Naczelnej — Związek Młodzieży Polskiej winien znacznie wzmocnić i rozszerzyć swą pracę ideologiczną — wychowawczą. Trzeba zreorganizować i rozszerzyć szkolenie ideologiczne w Związku, wzmocnić kadre wykładowców, lepiej opracować programy i materiały szkoleniowe.”

W roku bieżącym około 25 proc. ZMP-owskiej młodzieży robotniczej na terenie Łodzi bierze udział w zajęciach zespołów szkoleniowych. Wykładowcami są w przeważającej części młodzi robotnicy, aktywiści.

Jasne, że organizacja ZMP-owska powinna odczytać tę ceną szczególną opiekę. A tymczasem opieka ta wiele jeszcze pozostawia do życzenia. Stąd wynikają i błędy ujawniające się w prowadzeniu szkolenia, w metodach stosowanych przez wykładowców, stąd — niska frekwencja. Jest bowiem rzeczą wiadomą, że frekwencja w zespołach szkoleniowych kształtuje się zależnie od tego, czy zajęcia rzeczywiście dają uczestnikom możliwość poszerzenia swych wiadomości i wzbudza zainteresowanie.

Wypaczenia i błędy w wygłaszanych wykładach powodują zniekształcenie pojęć u słuchaczy, utrudniają im wyrobienie sobie właściwego poglądu na zagadnienia będące tematem zajęć.

Aby podnieść poziom naszej kadry wykładowców — propagandystów, Partia spieszy nam z pomocą, obejmując szkoleniem ideologicznym aktyw ZMP-owski. Niestety, wiele zarządów kół i wykładowców szkolenia ZMP-owskiego nie docenia po mocy, jaką ofiaruje im Partia. Nie rozumie tego na przykład dostatecznie Zarząd Fabryczny ZMP w ZPW im. Barlickiego, gdzie na cztery zespoły zaledwie jeden propagandysta szkolił się na kursie partyjnym.

Niektóre nasze zakładowe organizacje ZMP-owskie nie zdają sobie sprawy z ważności szkolenia ideologicznego. W ZPB im. Dzierżyńskiego obecność w zespołach wynosi zaledwie 50 procent. Propagandyści nie biorą udziału w seminarjach dzielnicowych, nie wymieniają swych doświadczeń z kolegami z innych zakładowych pracy. Nie przygotowują się należycie do zajęcia szkoleniowego. Podobnie słabo zainteresowana szkoleniem jest młodzież w Zakładach im. Szwajcarki. Wina za ten stan rzeczy ponoszą Zarządy Fabryczne ZMP, które nie wyciągają konsekwencji w stosunku do propagandystów nie przygotowujących się do zajęć, nie omawiających przebiegu szkolenia na zebraniach kół ZMP.

Zarządy dzielnic ZMP winny zwrócić większą uwagę na przygotowywanie seminarium dzielnicowych, które mają zapoznać propagandystów z treścią i metodyką zajęć szkoleniowych w zakładach pracy. Dobrze przeprowadzone seminarium daje

propagandystom cenny materiał dla zorganizowania zajęć szkoleniowych na własnym terenie. Natomiast dzielnice lekceważą sobie tę ważną sprawę. Na dzielnicę Śródmieście — Prawa, Śródmieście i Górna, Czerwony przemydlni znają pracę szkoleniową w tych dzielnicach jedynie ze sprawozdań instruktorów propagandy. Trzeba więc jak najżybciej wzmocnić kontrolę zajęć szkoleniowych, realizując w pełni zasadę odpowiedzialności zarządów dzielnicowych i fabrycznych, za jakość i przebieg szkolenia na ich terenie. Należy w większym, niż dotychczas stopniu wykorzystywać do kontroli zajęć nieetatowe kolektywy przy zarządach dzielnicowych, które winny szeroko rozpowszechniać dobre doświadczenia w pracy zespołów. Trzeba bardziej zainteresować propagandystów konsultacjami w gabinecie szkolenia ZMP Młodzieżowe go Domu Kultury i na łamach „Sztandaru Młodych”.

Poważny wzrost szeregów ZMP na odcinku robotniczym i wzrastające zadania produkcyjne w walce o wykonania planu, stawiają przed organizacją konieczność dokonania jeszcze większego wysiłku w dziedzinie pracy ideowej — wychowawczej. Podniesienie jakości szkolenia — to jedyną drogą umożliwienie zdrowego wzrostu ZMP i pogłębienie wśród młodzieży świadomego stosunku do realizacji zadań Planu 6-letniego.

to niedostateczną kontrolę szkolenia w terenie, brak pomocy dla instruktorów propagandy ze strony członków prezydium. Taki stan ma miejsce na dzielnicach: Śródmieście — Prawa, Śródmieście i Górna, Czerwony przemydlni znają pracę szkoleniową w tych dzielnicach jedynie ze sprawozdań instruktorów propagandy. Trzeba więc jak najżybciej wzmocnić kontrolę zajęć szkoleniowych, realizując w pełni zasadę odpowiedzialności zarządów dzielnicowych i fabrycznych, za jakość i przebieg szkolenia na ich terenie. Należy w większym, niż dotychczas stopniu wykorzystywać do kontroli zajęć nieetatowe kolektywy przy zarządach dzielnicowych, które winny szeroko rozpowszechniać dobre doświadczenia w pracy zespołów. Trzeba bardziej zainteresować propagandystów konsultacjami w gabinecie szkolenia ZMP Młodzieżowe go Domu Kultury i na łamach „Sztandaru Młodych”.

Poważny wzrost szeregów ZMP na odcinku robotniczym i wzrastające zadania produkcyjne w walce o wykonania planu, stawiają przed organizacją konieczność dokonania jeszcze większego wysiłku w dziedzinie pracy ideowej — wychowawczej. Podniesienie jakości szkolenia — to jedyną drogą umożliwienie zdrowego wzrostu ZMP i pogłębienie wśród młodzieży świadomego stosunku do realizacji zadań Planu 6-letniego.

ANDRZEJ ALBRECHT
kier. Wydziału Propagandy ZL ZMP

roku przybywa Lenin z Paryża do Krakowa, by móc utrzymać ściślejszy kontakt z Rosją, wzmocnić kierownictwo bolszewicką frakcją w Dumie i redakcją gazety „Prawda”. Od maja do listopada 1913 roku i od maja do sierpnia 1914 roku przebywał Lenin w Poroninie. Drewniany, góralski domek, w którym się znajdujemy, był niejednokrotnie w owym czasie miejscem narad partyjnych, kierowanych przez Lenina. Był to dla Lenina okres wyjątkowej pracy. W Krakowie i Poroninie napisał Lenin 205 artykułów i prac. Niektóre z nich opublikowane były w polskiej prasie rewolucyjnej, w „Gazecie Robotniczej”, organie komitetu warszawskiego SDKP i L i w „Piśmie Dyskusyjnym”, organie komitetów: warszawskiego i łódzkiego.

Mijając jedne po drugich male polki Muzeum Poroniniego, znajdujemy wiele dowodów, wskazujących jak bliska i droga była Leninowi rewolucyjna, proletariacka Polska.

„Bohatera Polska znowu stanęła w szereгах strajkujących jakby kpiąc z bezsilnej wściekłości wrogów” — stwierdza w 1905 roku Lenin.

„Robotnik wielkoruński (i niemiecki) jest bezwzględnie obowiązany bronić prawa Polski do odzyskania — mówi kiedyś Lenin.

A oto, co pisała do rządu polskiego Rada Komisarzy Ludowych (której Lenin był przewodniczącym) 28 stycznia 1920 roku, gdy wysiłki imperialistów pchały Polskę w zbrodniczą wojnę przeciwko ZSRR.

„Rada Komisarzy Ludowych sądzi że o ile chodzi o rzeczywiste interesy Polski i Rosji — to nie ma ani jednej sprawy, która nie mogłaby być załatwiona na drodze układów”.

Dwukrotnie odzyskała Polska niepodległość dzięki Związkowi Radzieckiemu, dzięki socjalistycznemu Państwu, które pokonawszy ucisk i niewolę na własnym terenie — stało się nadzieją i ostoją wszystkich uciskanych i ciemniejących ludów świata.

„Socjaldemokracja — mówi Lenin — będzie zawsze walczyła przeciw wszelkiej próbie wpływania z zewnątrz drogą gwałtu lub jakiegokolwiek niesprawiedliwego na decydowanie narodu o swych losach”.

Bliski i drogi jest Lenin Polakom. Jak bardzo bliski — świadczy gruba księga, w której odzwierciedla Muzeum wpisują swe myśli i uwagi.

Przerzuciśmy kilka stron...

„My, budowniczymi miasta socjalistycznego Nowej Huty, budując pierwsze w Polsce miasto bezklasowe, wzorujemy się na przykładach i wskazaniach towarzysza Lenina i stworzonej przez niego WKP(b)”.

To wycieczka przodowników pracy z Nowej Huty.

I dalej:

„Studiowanie życia i działalności Wielkiego Lenina pomogło nam w wychowaniu komunistycznym młodziego pokolenia” — zespół nauczycieli Domu Wypoczynkowego w Zakopanem.

A oto co wpisali członkowie Wojewódzkiego Komitetu Wykonawczego ZSL w Łodzi:

„Owiani duchem i siłą twórczą Wielkiego Wodza i Nauczyciela poprowadzimy do zwycięstwa szerokie masy chłopskie pod przewodnictwem klasy robotniczej — w myśl wskazań i nauk wielkiego Lenina”.

„Jako zetemówka — będą krocząca drogą socjalizmu, jaką nam wskazał towarzysze Lenin” — K. Pijanowska z Warszawy.

Potęga woli i czynu zaklęta jest w pachnącej żywicą ścianą skromnego domu, w którym żył Lenin.

Otwarcie świetlicy ZMP-owskiej w Żdżarach

W dniu 14 stycznia dokonano otwarcia świetlicy ZMP w Żdżarach gminy Gortatowice. Na uroczystości licznie stawili się mieszkańcy gromady. Przybyli na nią również przedstawiciele Partii, tow. Marczewski i tow. Budzyński wiceprzewodniczący Prezydium PRN.

Referat o znaczeniu świetlicy wygłosił miejscowy nauczyciel, członek ZMP. Część artystyczną wykonał zespół artystyczny ZMP i szkoły podstawowej. Podczas uroczystości świetlica otrzymała bibliotekę marksistowską.

K. M.

Poprawa warunków komunalnych w powiecie rawskim

Plan gospodarki komunalnej na 1951 r. przyniesie znaczną poprawę warunków mieszkaniowych świata pracy w Rawie Mazowieckiej. W pierwszych miesiącach br. ZOR odda do użytku budynek mieszkalny. W ramach Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej przeprowadzony zostanie remont mieszkań. Remontem objęte zostanie 39 izb. Remont przeprowadzony będzie kosztem 247.500 zł. Rok 1951 przyniesie znaczną poprawę warunków mieszkaniowych także w Nowym Mieście i w Białej Rawskiej. Dla miej-

scowości tych przeznacza się na remont mieszkań po 30.000 zł.

Prócz poprawy warunków mieszkaniowych, plan gospodarki komunalnej przewiduje przeprowadzenie całego szeregu urządzeń, które przyczynią się do podniesienia stanu sanitarnego miasta. Przeprowadzona zostanie rozbudowa ulic w Rawie Mazowieckiej, Nowym Mieście i Białej Rawskiej. W każdym z tych miast przewiduje się ułożenie nowych bruków kosztem 60.000 zł. Zostaną założone zielenie w Rawie Mazowieckiej. Przewiduje się tu zalesienie placu obok ruin Wieży Zamkowej. W Nowym Mieście będzie założony zieleniec

na Placu Wolności. Na ten cel przeznaczone 30.000 zł.

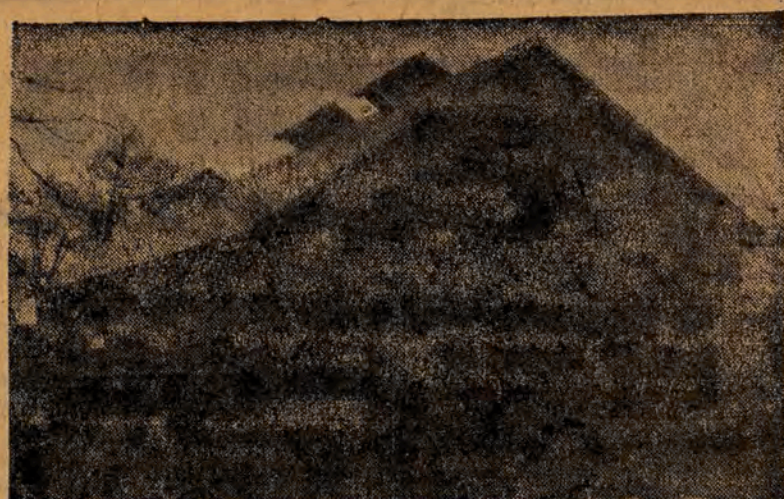
W Rawie Mazowieckiej przewiduje się uruchomienie 26 nowych punktów świetlnych na ulicach oddalonych od centrum miasta.

W powiecie — w Gołstowie i Boguszewicach Małych zostaną oddane do użytku miejscowej straży pożarnej remizy, których budowa rozpoczęta została w roku ubiegłym. Straż pożarna w Chociwku zostanie wyposażona w nową motopompę. Szereg innych straży pożarnych zostanie zaopatrzonej w sprzęt.

W spółdzielniach produkcyjnych w Grotowicach, Studziankach, Franpolu, Podkońskiej Woli i Kuczyźnie zostaną urządzone zbiorniki na wodę. Spółdzielnie te nie posiadają wody bieżącej w pobliżu, toteż wybudowanie zbiorników jest niezbędne.

Miejskie Przedsiębiorstwo Remontowo-Budowlane zostanie zaopatrzone kosztem 60.000 zł. w maszyny i sprzęt. Przyczyni się to do usprawnienia i przyspieszenia prac przy remontach domów.

K. M.

Nowowytworzona obora zespołowa w spółdzielni produkcyjnej w Jackowicach pow. łowickiego. W oborze tej znajduje się 38 dorodnych krów, stanowiących własność spółdzielni.

Pierwsza narada techniczna w Ekspozyturze POM

Nasz korespondent, tow. Kolaszewski, poruszył w ubiegłym tygodniu sprawę konieczności odbywania narad technicznych w Ekspozyturze POM.

W związku z tym przed kilku dniami zwołano w ekspozyturze POM pierwszą naradę techniczną, w której uczestniczyli kierownicy warsztatów oraz starsi monterzy POM-ów z terenu.

W toku narady ujawniono, że w ośrodkach maszynowych powstały braki i niedociągnięcia, z którymi kierownicy warsztatów napraw nie mo-

gą sobie poradzić bez pomocy ekspozytury. I tak — w POM Bedno, pow. kutnowskiego od dość dawna w warsztacie mechanicznym założona została instalacja elektryczna, której linia napowietrzna zainstalowana jest prowizorycznie, grożąc w każdej chwili niebezpieczeństwem porażenia prądem. Interwencje kierownika POM w podokreślonych ZEOŁ nie odniosły żadnego skutku. Podkreślono w Zychlinie odesłał montujących do Kutna, gdzie miała znajdować się właściwa placówka ZEOŁ, której

podlega Bedno. Z Kutna skierowano monity do Łowicza, lecz i tam nie odniosły pozytywnego rezultatu i w dalszym ciągu nie ma nadziei doprowadzenia do porządku linii napowietrznej na terenie POM w Bednie.

POM w Bogdanie nie posiada odpowiedniego warsztatu, w którym można by dokonywać napraw uszkodzonego sprzętu rolniczego. Dotychczas czas naprawy nie odzwierciedla dworców. Odczuwa się tu również dotkliwy brak odpowiedniego pomieszczenia do przechowywania maszyn.

Na naradzie technicznej kier. warsztatów otrzymali wiele cennych wskazówek, które pomogą im wyjść w wielu wypadkach z trudnych sytuacji. W dalszym ciągu na rady, kierownicy warsztatów i mechanicy nawzajem dzielili się swoimi doświadczeniami.

Takie narady techniczne z pewnością będą się odbywać często, co nie wątpliwie będzie dużą pomocą w usprawnieniu pracy ośrodków maszynowych na wsi.

J. G.

W Domu Opieki w Mrodzie koło Łowicza

W Mrodzie gm. Bielawy pow. łowickiego znajduje się Powiatowy Dom Opieki dla Dorosłych. W roku 1946 ziemię folwarku rozparcelowano między chłopów, a w pałacu byłego właściciela Powiatowa Rada Narodowa założyła Dom Opieki dla Dorosłych. Starcy i bezdomni ze wsi i miasteczek powiatu łowickiego znaleźli tu schronienie i opiekę.

Mieszkańcy Domu otoczeni są troskliwą opieką lekarską, posiada ją własną świetlicę zaopatrzoną w książki gazety i czasopisma. Dom odwiedziły od czasu do czasu świetlice zespoły artystyczne ZMP i ZHP.

Czystość, estetyczne urządzenie i piękne otoczenie budynku korzystnie wpływa na samopoczucie mieszkańców, którzy w tej atmosferze zapominają o swoim osamotnieniu. W Domu Opieki przebywa obecnie 45 starców. W najbliższym czasie skierowanych tu zostanie jeszcze 15 osób.

W Mrodzie przebywa 91-letni starszy, Antoni Mniszek, który tak wspomina swoje życie:

— Urodziłem się w Studzieńcu koło Pilicy. Rodzice moi byli wyrobnikami. Po ich śmierci raczyli byłem na pastwę losu. Bogaty gospodarz z sąsiedniej wioski wziął mnie do siebie. O tym, jak żyłem, nie chcę mówić, bo zaraz łzy stają mi w oczach. W 25 roku życia sprowadziłem się do Głowna, gdzie najmowany byłem do prac za liche wynagrodzenie. Po latach wyczerpałem się z siły, a tym samym pozostałem bez środków do życia. Na starość zmuszony byłem

chodzić po wioskach i prosić o kawałek chleba.

Przed dwoma laty Zarząd Gminy w Lubiankowie skierował mnie do Mrogi. Jest mi tu bardzo dobrze. Nigdy nie myślałem, że schyłek swego życia spędzę tak miło i przyjemnie. Dlatego jestem wdzięczny władzy ludowej za udzielaną mi pomoc i opiekę.

J. P.

Komplikacje z rachunkiem

Od czytelnika naszego, ob. Wacława Olejniczaka z Sieradza, otrzymałem list, w którym skarży się na sposób załatwiania przez tutejszą Elektrownię konsumentów prądu elektrycznego. Treść nadesłanego listu podajemy niżej.

„Otrzymałem rachunek za energię elektryczną. Z rachunkiem tym wysłałem córkę celem uiszczenia należności. Pieniądzy nie przyjęto, komunikując by należność wpłacić za pośrednictwem poczty. Należność została wpłacona przekazem pocztowym dnia 28. XII. 50 r. Tymczasem w dniu 3. I. 51 r. otrzymałem zwrot nadanych pieniędzy przy

czym listonosz powiedział, że Elektrownia odmówiła ich przyjęcia bez podania powodu. Wobec powyższego nie wiem co dalej począć, ponieważ Elektrownia odmówiła przyjęcia należności, a rachunek objęty jest rygorem, że jeżeli należność nie zostanie uiszczona w terminie 5 dniowym od daty doręczenia rachunku, instalacja ulegnie wyłączeniu bez uprzedzenia.

Zmuszanie konsumentów, do wpłacania należności za prąd, za pośrednictwem poczty naraża ich na koszty porta, w omawianym wypadku koszt porta wynosił 1,35 gr.”

Egzaminy dojrzałości dla eksternów

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łodzi podaje do wiadomości, że egzaminy dojrzałości dla eksternów zamieszkałych na terenie województwa odbędą się przed Państwową Komisją Egzaminacyjną w Pabianicach. Na dn. 15, 16, 17 lutego b.r. wyznaczone egzaminy piśmienne, 26 lutego rozpoczyna się egzamin ustny.

Kandydaci do egzaminów winni przedłożyć w Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej — Wydział Oświaty — Łódź, ul. J. Racza 11, w terminie nie przekraczającym do dnia 10 lutego włącznie, następujące dokumenty i dane:

Podanie, w którym należy wskazać wydział (hum.przyrodn., matfiz.) — według którego kandydat pragnie zdać egzamin.

Zaznaczyć, z którego z czterech języków obcych nowożytnych (rosyjskiego, angielskiego, francuskiego i niemieckiego) chce kandydat zdawać. Ponadto należy dołączyć metrykę urodzenia z Urzędu Stanu Cywilnego, życiorys z dokładnym wskazaniem, gdzie się kandydat uczył, jakie składał egzaminy i jak przygotowywał się do egzaminu dojrzałości.

Ostatnie świadectwo szkolne, wykaz lektury z języka polskiego, wykaz lektury z języka obcego nowożytnego.

Kwit o wpłaceniu taksy egzaminacyjnej do jednego z Oddziałów Banku Narodowego (konto dochodów budżetowych Ministerstwa Oświaty, część 23, rozdział 7, tytuł 2, paragraf 8) — w wysokości 30 zł na egzamin pełny, po 3 złote za poszczególny egzamin przy egzaminie częściowym.

J. P.

Kursy szkoleniowe dla aktywu ZSch

Zarząd Powiatowy Związku Samopomocy Chłopskiej w Łowicy organizuje w bieżącym miesiącu dla aktywu gromadzkiego ZSch na szczeblu gminnym jednodniowe kursy szkoleniowe. Na kursach zaznajamiają się słuchacze z wytycznymi Planu 6-letniego i zagadnieniami uprawy ziemi. W czterech gminach powiatu kursy już przeprowadzono. Ukończyło je 203 osoby. Przepuszczalnie przeszkolonych zostanie ponad 1200 osób.

(P)

Młodzież szkolna - dzieciom koreańskim

Członkowie SKS „Merkury” przy Technikum i Liceum Administracyjno-Gospodarczym w Łowicy włączyli się do ogólnej akcji niesienia pomocy dzieciom koreańskim. W tym celu w dniu 14 stycznia br. zorganizowany został mecz bokserski i pokazy gimnastyki na przyrządach. Dochód z imprezy został przeznaczony dla dzieci koreańskich.

J. P.

KRONIKA TOMASZOWA

Jak przebiegały w ub. roku remonty kapitalne w Tomaszowie

Zadaniem Planu 6-letniego jest stałe podnoszenie warunków bytu mas pracujących. Państwo Ludowe otacza troskliwą opieką ludzi pracy, dbając o systematyczne podnoszenie stopy życiowej. Szczególnie ważnym odcinkiem w realizacji tego zadania jest polepszenie warunków mieszkaniowych szeregiem rzesz pracujących. Również w Tomaszowie zagadnienie to wysunięte na plan pierwszy.

W Tomaszowie zasadniczy plan remontów kapitalnych na rok 1950 był przewidziany na sumę 1.560.000 złotych. Remontami kapitalnymi objęte zostały 72 obiekty o 1819 izbach mieszkalnych i 114 izbach użytkowych.

Akademia w rocznicę śmierci W. I. Lenina. Dzisiaj, dnia 21 bm., o godzinie 11, w sali Powiatowego Domu Kultury odbędzie się akademie związana z obchodem 27 rocznicy śmierci W. I. Lenina. W uroczystości organizowanej przez Towarzystwo Wiedzy Powszechnej wezmą udział przedstawiciele wszystkich tomaszowskich fabryk oraz delegacje młodzieży i nauczycielstwa ze wszystkich szkół.

Przedwyborcze zebranie Zarządu Koła Pracowników Służby Zdrowia

Dzisiaj, w niedzielę, o godzinie 14, w świetlicy Zakładu Lecznictwa Pracowniczego, odbędzie się zebranie przedwyborcze Zarządu Koła Służby Zdrowia.

KURS dla młodszych pielęgniarek

Termin rozpoczęcia Kursu Młodszych Pielęgniarek jest już bliski, w związku z tym Oddział Tomaszowski Polskiego Czerwonego Krzyża przypomina o składaniu podań do dnia 25. 1. br. codziennie od godziny 8 do 15 w Oddziale PCK ul. Armii Czerwonej Nr 4. (b)

Dyrekcja PMS wyjaśnia

W związku z notatką w „Głosie Tomaszowskim” Nr 323 z dnia 23. 11. ub. roku pt. „Tomaszów winien mieć własną rozlewnię octu” Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego wyjaśnia: Uruchomienie rozlewni octu w Tomaszowie Maz. mija się z celem z następujących powodów. Od 1 października roku ubiegłego został już częściowo wprowadzony na rynek octu 10 procentowy, który od stycznia br. zastąpi octu 6 proc. i jedynie ten gatunek ukaże się w obrocie towarowym. W związku z

Do dnia 15. 12. ubiegłego roku plan rzeczowy wykonano w 100 procentach. Z planu dodatkowego remontów od dnia 15. 12. 1950 r. wyremontowano dwa dalsze budynki o łącznej ilości 37 izb mieszkalnych i 5 izb użytkowych. Ogólnie w akcji remontów kapitalnych odremontowano 74 obiekty o łącznej ilości 1856 izb mieszkalnych i 119 izb użytkowych o kubaturze 211.506 m kwadratowych zamieszkałych przez 3.636 osób.

W tym czasie przeprowadzono również dużą ilość napraw urządzeń gospodarczych. Po raz pierwszy w ubiegłym roku położono nacisk na budowę komórek, śmietniaków oraz ustępów w większych domach. Brak tych zabudowań nawet w centrum miasta jest świadectwem, jak przed wojną ustosunkowani byli właściciele domów zamieszkałych przez robotników, który nie zapewniał nawet elementarnych urządzeń higienicznych.

Ogółem w ubiegłym roku wybudowano 300 komórek, w których mieszkańcy składają węgiel. Celem zapobieżenia powstawaniu warunków antysanitarnych, wyremontowano, względnie wybudowano 55 ustępów i śmietniaków.

Wszystkie prace remontowe w naszym mieście prowadziło Komunalne Przedsiębiorstwo Budowlane. Pod jego też nadzorem pracowały ekipy fabryczne i komitety domowe, które ochotniczo zadeklarowały swą pracę.

Dla szybszej i tańszej akcji remontów kapitalnych stosowano oszczędności materiałowe, uzyskane przez rozbiórkę starych budynków nie nadających się do remontu.

Na kilku naradach roboczych KPB omawiano zagadnienia planu ze szczególnym uwzględnieniem prac remontowo-budowlanych. Narady te znacznie przyczyniły się do terminowości wykonywanych prac. Na szczególnie wyróżnienie zasługują pomoc ekip fabrycznych, w skład których wchodziło fachowców, delegowani przez poszczególne rady za kładowe tomaszowskich fabryk. Dużą pomoc okazali również lokatorzy, którzy dla przyspieszenia prac porządkowali teren zabudowań.

H. Sr.

Tomaszowska młodzież - dzieciom koreańskim

W dniu 14 stycznia br. w świetlicy Liceum Pedagogicznego TPD odbyła się uroczysta akademie, na której młodzież tej szkoły dała wyraz głębokiemu zrozumieniu ciężkiej sytuacji dzieci koreańskich przez samorzutnie zorganizowaną zbiórkę wśród zebranych na akademii. W rezultacie zbiórki zebrano 256 zł.

W dniu 15. 1. br. odbyło się zebranie młodzieży Szkoły Przemysłowej Przemysłowej Nr 50, na zebraniu tym uczennice, które wystąpiły pogadanki na temat sytuacji na Korei, przeprowadziły zbiórkę ofiar na pomoc dla dzieci koreańskich. Zebrano 208 zł 8 gr.

Zabawa karnawałowa sportowców tomaszowskich

Dzisiaj, o godzinie 19, w świetlicy Tomaszowskiej Fabryki Filców Technicznych, Zarząd Klubu Sportowego „Włókniarz” organizuje wieczorną tańca dla pracowników sportu z terenu Tomaszowa.

(b)

Co pisała prasa łódzka w dniu 21 stycznia 1931 r.

TYDZIEŃ „TRZECH L”

W czasie ubiegłej nocy na kamienicach i parkanach łódzkich pojawiły się liczne napisy, malowane czerwona farbą. Przeważają „Trzy L” — na cześć Lenina, Róży Luksenburg i Liebknechta, których rocznica śmierci przypada w bieżącym tygodniu.

W szeregu punktów miasta rozwiszone zostały czerwone sztandary, zaopatrzone w „trzy L”, włącznie w inne napisy, propagujące walkę przeciw wojnie, walce z bezrobociem i t.d.

Policja aresztowała szereg osób, podejrzanych o malowanie komunistycznych haseł i wywieszenie sztandarów.

Wczoraj po południu — przed szeregami fabryk łódzkich urzędowo wiece i masówki.

Policja do późnej nocy interweniowała — rozpedzając gromadzące się tłumy — przy czym doszło do poważnych starć.

M. in. przed wiezieniem na ul. Gdańskiej (Długiej) poturbowano i aresztowano szereg opornych osób.

DALSZY SPADEK URUCHOMIENIA W PRZEMYSLE WŁÓKIENNICZYM

„Głos Poranny” pisze: W okresie poświęconym nastąpił dalszy spadek uruchomienia w wielkim przemyśle włókienniczym.

W przemyśle bawełnianym nie pracowało 14 wielkich fabryk, w przemyśle wełnianym — w dalszym ciągu 13 wielkich fabryk było unieruchomionych.

ZNIESIENIE SZEREGU KAS CHORYCH

„Czynnik rządowy” zdecydował już likwidację 186 mniejszych terenowych Kas Chorych.

ZATARG U GEYERA

W tkalni automatycznej Geyera — robotnicy usunęli siłą z sali maszyna Nożyckowskiego, którego wywieziono poza obrob fabryki na taczce. W wyniku konfliktu tkalnia została zamknięta. Zawieszana na miejsce policja rozproszyła robotników.

Skarbnica leninizmu

Ogromne nakłady dzieł Włodzimierza Lenina w ZSRR

Genialne prace Włodzimierza Lenina odegrały ogromną rolę w dziele stworzenia partii bolszewickiej, w walce partii o zwycięstwo rewolucji proletariackiej, o utworzenie pierwszego na świecie państwa socjalistycznego, o zbudowanie w ZSRR socjalistycznego społeczeństwa. Prace te mają niezmiernie doniosłe znaczenie dla sprawy budownictwa komunizmu.

Zwycięstwo Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej stworzyło nieograniczone możliwości jak najszerszego rozpowszechnienia dzieł Lenina w kraju radzieckim.

Ogólny nakład tych dzieł wyniósł w ZSRR do końca 1930 roku 203.700 tys. egzemplarzy. Dzieła Lenina ukazywały się w ZSRR w 77 językach, m. in. w językach narodów, które przed Rewolucją Październikową nie miały nawet własnego piśmiennictwa.

W okresie władzy radzieckiej ukazywały się cztery wydania wszystkich dzieł Lenina; ukazało się także w masowym nakładzie wiele oddzielnych prac, jak również kilka wydań dzieł wybranych oraz zbiorów prac na określony temat.

Opracowywanie pierwszego wydania dzieł Lenina rozpoczęło w r. 1920 w myśl uchwały IX Zjazdu

RKP(b) i zakończono w r. 1926. Składało się ono z 26 tomów, zawierających około 1500 prac.

Po śmierci Lenina, w styczniu 1924 r., II Zjazd Rad powziął uchwałę treści następującej:

„Najlepszym pomnikiem uczczenia pamięci Włodzimierza Lenina będzie szerokie, masowe rozpowszechnienie jego dzieł; uczyni to idee komunizmu własnością wszystkich ludzi pracy”.

W wykonaniu powyższej uchwały oraz uchwały XIII Zjazdu RKP(b), z maja 1924 r., Instytut Lenina wydał w latach 1925-1932 drugie wydanie dzieł Lenina oraz trzecie — znacznie tańsze — choć nie różniące się od II wydania ani pod względem zawartości materiału, ani jego układu. Wydania te ukazywały się w 30 tomach każde i objęły dodatkowo — w porównaniu z pierwszym — 1265 prac Lenina. Przeciętny nakład poszczególnych tomów drugiego wydania przekroczył 100 tys. egzemplarzy, trzecie — ponad 500 tys. egz. Pełne trzecie wydanie przetłumaczono na język ukraiński, a poszczególne tomy ukazywały się w językach: białoruskim, gruzińskim, azersko-georgijskim i ormiańskim.

W r. 1941, z inicjatywy towarzysza

Stalina, w myśl uchwały KC WKP(b), rozpoczęto pracę nad nowym, czwartym wydaniem dzieł Lenina. Tom I i II tego wydania ukazywały się w r. 1941, tomy 3-35 — w latach 1946-1951; nakład każdego tomu przekroczył 500 tys. egz. Wydanie czwarte, w porównaniu z poprzednim, rozszerzone zostało o ponad 500 nowych prac. Wszystkie teksty zostały ponownie sprawdzone na podstawie źródeł (rekopisów, wydań autoryzowanych itd.).

W nowym wydaniu podział utworów na tomy dokonany został na podstawie naukowej periodyzacji historii WKP(b); prace i listy zamieszczone w porządku chronologicznym.

Materiał informacyjny zawarty w czwartym wydaniu (przedmowy, uwagi, daty z życia i działalności W. Lenina) został opracowany na nowo.

Ukazanie się nowego wydania dzieł Lenina stanowi ważne wydarzenie w życiu ideowym partii bolszewickiej i narodu radzieckiego.

Wydano je w językach wielu narodów ZSRR: w języku ukraińskim ukazały się już tomy 1-24, w języku ormiańskim — 1-20, lotewskim — 1-19, białoruskim — 1-18, azersko-georgijskim — 1-15, gruzińskim — 1-14, kazachskim — 1-10, litewskim — 1-5, estońskim — 1-4, łotewskim — 1.

W ZSRR wydaje się również zbiory dzieł wybranych Lenina. W latach 1930-1931 ukazywały się dzieła wybrane w 6 tomach. W r. 1933 — przed 10 rocznicą śmierci Lenina, ukazywały się dzieła wybrane w 2 tomach. Od tego czasu dwutomowe wydanie drukowane było czterokrotnie — bez zmian. Dwutomowe wydanie dzieł wybranych obejmuje prace Lenina, które odegrały naj-

Kultura fizyczna i sport w Czechosłowacji stają się coraz bardziej powszechnie

i przyczynienie się do umasowienia sportu w całym kraju. Wielkim sukcesem tej imprezy był udział 110.000 młodych chłopców i dziewcząt z 16 różnych galezi sportowych.

Igrzyska stały się jednym z najważniejszych wydarzeń życia sportowego CSR i przyczyniły się do odkrycia szeregu nowych talentów.

Dzisiejsze imprezy sportowe o godz.:

9-ta. Sala Młodzieżowego Domu Kultury — zawody w koszykówce (mistrzostwa kl. A) grają: Unia I — AZS I, Ogniwo I — ŁKS Włókniarz I, Kolejarz I — Kolejarz (Łowicz), Koszykówka kobieca ŁKS Włókniarz — Unia I.

10-ta. Sala Spójni (Północna 36) o mistrzostwo kl. A w koszykówce żeńskiej grają: Spójnia — Ogniwo, w koszykówce męskiej o mistrz. kl. B: Napród — Spójnia (Kutno), Ogniwo (Pabianice) — Stal. W sali MDK mecz szermierczy juniorów MKS — ŁKS Włókniarz.

11-ta. W Pabianicach mecz bokserki o mistrz. kl. A Włókniarz (Pabianice) — Bawelna.

Sala Spójni (Północna 36) mecz ligowy w tenisie stołowym ŁKS Włókniarz — Ogniwo (Lubin).

15.45 Sala MDK — koszykówka męska kl. A Kolejarz (Piotrków) — Spójnia I.

17-ta. Sala MDK mecz ligowy w koszykówce żeńskiej pomiędzy Spójnią (Łódź) a Stalą (Poznań).

Pływalski MDK mecz pływacki o puchar P. Z. P. Szczecin — Łódź.

Spójnia opiekuje się młodzieżą szkolną

W dniu 15 stycznia 1951 r. w ZKS „Spójnia”, odbyła się konferencja szkolnych kół sportowych, będących pod opieką „Spójni”. W konferencji wzięli udział profesorowie wychowania fizycznego — opiekunowie poszczególnych SKS-ów.

Po rzeczowej dyskusji, ustalone zostały formy współpracy klubu z młodzieżą szkolną, która w wieloletniej wypadku, pozbawiona jest całkowicie urządzeń sportowych, a na wet odpowiednich sal gimnastycznych, w których można by prowadzić racjonalne wychowanie fizyczne.

Klub postanowił przyjąć tym szkółom z pomocą, przez udostępnienie własnych urządzeń oraz fachowej opieki instruktorskiej w poszczególnych dyscyplinach sportowych.

Czy tabelka ta ulegnie jutro zmianie?

Liga koszykowa rozpoczęła już drugą kolejkę spotkań o mistrzostwo Polski. Na pierwszy ogień poszły zawody lokalnych rywali. Podkreślić należy wyjątkowo wysoką formę prawie wszystkich zespołów. Dowodem tego choćby zwycięstwo Kolejarza w Poznaniu nad miejscową Stalą jedynie różnica dwóch punktów. Poza tym zwycięstwa przypadły w udziale faworytom.

Po uwzględnieniu wszystkich wyników, tabela przyjęła takie oblicze:

Spójnia Gdańsk	8	7:1	351:299
Spójnia Łódź	8	6:2	343:294
Kolejarz Poznań	8	6:2	367:339
Gwardia Kraków	8	4:4	328:345
ŁKS Włókniarz	8	4:4	375:390
AZS Warszawa	8	3:5	301:335
Gwardia Kraków	8	2:6	324:339
Ogniwo	8	0:8	231:319
Stal Poznań	8	0:8	231:319

Tabela w koszykówce żeńskiej przedstawia się następująco:

AZS Warszawa	6	5:1	236:146
Spójnia Warszawa	6	4:2	212:119
Gwardia Kraków	6	4:1	151:125
Kolejarz Warszawa	6	3:2	169:135
Spójnia Gdańsk	6	1:5	141:252
ŁKS Włókniarz	6	0:6	119:253

Mistrzostwa Moskwy w siatkówce

MOSKWA. Z udziałem 330 drużyn rozpoczęły się w Moskwie mistrzostwa stolicy Związku Radzieckiego w siatkówce. W składach drużyn znajdują się czołowe siatkarki i siatkarze radzieccy z reprezentantami ZSRR na czele. Jak wiadomo, Związek Radziecki jest w siatkówce mistrzem świata i Europy.

Spośród czołowych siatkarów i siatkarek w barwach Dynamo występują: Czudina, Jakuszew, Szczegina, Kitajew, Malcan, barw CDKA bronią między innymi: Sawwin, Re wa i Gailit, w barwach Lokomotiw zaś grają: Oskolkowa, Kononowa, Pierowa i Siefiedow.

Zjazdowcy CSR na obozie

PRAGA. W tatrzańskim Łomnicy odbył się tygodniowy obóz przygotowawczy dla 47 najlepszych zjazdowców czechosłowackich, wśród których byli również zawodnicy wyznaczeni do Akademickich Mistrzostw Świata. Najlepszą formę wykazali: Brchel, Spacek, Jira i Slahta.

Przejęcie opieki nad rozwojem wychowania fizycznego przez państwo daje w Czechosłowacji widoczne rezultaty. Sport zatriebił swój elitarny charakter, jaki posiada we wszystkich krajach kapitalistycznych. Młodzieży robotniczej umożliwiła się korzystanie ze wszystkich roz-

dzajów sportów, do których ma zamierzanie, a które dawniej, jak np. tenis, narciarstwo, kolarstwo, nie były dla niej dostępne. Obecnie dąży się do objęcia sportem najliczniejszej rzeszy młodzieży i stworzenia jej takich warunków, w jakich by mogła rozwijać swoje umiejętności.

Mówiąc o perspektywach rozwoju wychowania fizycznego w Czechosłowacji gen. L. Swoboda — wicepremier Rządu i przewodniczący Państwowego Urzędu do Spraw Wychowania Fizycznego i Sportu, stwierdził: „Młody człowiek, zdrowy i wszechstronnie przysposobiony do wymogów sprawności fizycznej ma obecnie wszelkie dane ku temu, aby stać się naprawdę przodownikiem w nowym życiu”.

W miesiącach letnich odbyła się pierwsza runda igrzysk sportowych młodzieży robotniczej CSR. Miała ona na celu pozyskanie nowych kadr

We wtorek dnia 23 bm. podamy wyniki naszego „Noworocznego Konkursu Sportowego”

Wszystkie stare księgi katastralne, uprawomocniające obszarowe władanie ziemią zostały wszędzie zniszczone.

Nowi chłopci, oprócz ziemi, otrzymali 50 tys. obszarniczych koni, 130 tysięcy sztuk bydła rogatego, 200 tysięcy owiec. Do społecznego użytkowania — poprzez komitety chłopskiego stowarzyszenia Samopomocy — oddanych zostało ponad sześć tysięcy traktorów, 5,5 tysięcy młockarni, tysiąc lokomobil, 60 tys. pługów, 27 tysięcy żniwiarek. Chłopci uzyskali na własność spółdzielczą około tysiąca różnych warsztatów, dziewięćdziesiąt wiejskich kuźni, sto młynów, w tym również masła i sera, tartaki itp. obszarnicze mienie.

W dwa lata po przeprowadzeniu reformy rolnej bawiliem w Meklemburgu, od dawna uważanym za ostoję niemieckiej reakcji i feudalnych stosunków. Swego czasu Bismarck tak wyraził się o tej niemieckiej prowincji:

„Gdy nadejdzie koniec świata na ziemi, udam się wówczas do Meklemburga. Tam we wszystkich, i w życiu, i w wydarzeniach — pozostają o pięćdziesiąt lat w tyle poza współczesnością”.

Jak niedorzecznie brzmiałoby teraz owo twierdzenie Bismarka!

W Meklemburgu, podobnie jak i w innych częściach radzieckiej strefy okupacyjnej, nastąpił istotnie „koniec świata” dla warstw rządzących, dla junkierstwa, dla niemieckich feudałów-obszarników. Daleko postąpił Meklemburg w dziedzinie reform socjalnych. Milion hektarów gruntów oddano tu robotnikom rolnym, przesiedleńcom i małorolnym. Starto z powierzchni ziemi — liczne dwory i zamki meklemburskich baronów. A pojedynczym obszarnikom, nie zoległym na zachód, najsurowiej zabroniono mieszkać bliżej niż w promieniu 50 kilometrów od ich byłych posiadłości.

Razem z kapitanem — artylerzystą Bagorinem, agronomem radzieckiej rejonowej komendatury przyjechaliśmy do wsi nowych chłopów Szedorf. Stanowiska rejonowych agronomów były przewidziane w etatach wszystkich radzieckich komendatur.

Mój towarzysz podróży, uprzednio agronom w Woroneżu, wspominał o ojczystych polach czarnozemu, snuł nadzieję, iż rychło uda mu się powrócić do domu, opowiadał o swej pracy. Człowiek, któ-

J. KOROLKOW

NOWE NIEMCY

ry przeżył szlaki wojny w Niemczech, zajmował się tu obecnie zasiewami, sposobami użytkowania ziemi, troszczył się o wznoszenie domów dla nowych chłopów, trapił się skąd wydestać gwoździ, jak zorganizować pracę tartaku. Chłubił się swymi sukcesami, szczerze smucił się niepowodzeniami. Głowa jego była przeładowana masą najrozmaitszych wielkich drobnych trosk. W pojęciu „pracy okupacyjnej”, którą zajmował się kapitan Bagorin, wkładało się tu zupełnie co innego, niż w zachodnich Niemczech, — nasze radzieckie ujmowanie sprawy. Tu, na obczyźnie, radziecki oficer był przede wszystkim opiekunem, nauczycielem, doradcą ludzi, wybawionych od przemocy faszystów.

Kapitana martwiło to, że nie udało mu się wprowadzić w rejonie hodowli karp w rzeczkach i rozwinąć pszczelarstwa. Uskarżał się, że ludzie tu są oziębieli gdy dochodzi do wielkich, śmiałych przedsięwzięć, wymagających ogólnej współpracy.

Nie przyzwyczaili się jeszcze żyć łącznie — utyskiwał kapitan. Nie, tak, jak nasi, woronecy! Wszyscy tu usiłują działać na własną rękę, każdy po swojemu.

Jechaliśmy wąską groblą między dwoma szerokimi jeziorami. Bagorin znow wspominał o swej idei sztucznej hodowli karp.

— Spójrzcie tylko, co za bogactwa! Ryb można tu namnożyć tyle, że choć karm nimi całe Niemcy, No, nie szkodzi, ja ich zmuszę jeszcze spożywać i miód, i ryby!

Powiedział to ze złością, ale zdanie zabrzmiało tak zabawnie, że roześmialiśmy się obaj.

— Teraz to jeszcze nic — ciągnął kapitan, ale w początkach — i śmiech, i grzech. Pamiętam, pewnego razu wyremontowaliśmy dwa traktory. Zabrano je jakiemuś junkrowi. Zwolałiśmy we wsi zebranie, mówię — trzeba traktory przekazać komitetowi chłopskiej samopomocy. A Niemcy za nie! Dajcie, powiadają, ciągnąć losy. Kto wyciągnie — dla tego traktory. Ile przyszło włożyć starań, żeby ich przekonać! Teraz sami dziękują.

Ale sceptycyzm kapitana, przywykłego oceniać wszystko według znajomej mu woroneskiej skali nie zawsze był słuszny. W myślach chłopów niemieckiego dokonał się w ciągu tych lat niezwykły przełom. To można było spojrzeć na przykładzie wsi Szedorf. Przyjechaliśmy tu pod wieczór i zatrzymaliśmy się obok niowskiego, szarego zamku, w którym zamieszkiwali jeszcze liczni chłopci — nowoosiedleńcy.

Ta wieś wyrosła na miejscu junkierskiego majątku Karola Prange. Burmistrz wiejskiej gminy, Arno Busch, stary chłop z ogorzałą od wiatru, pokrytą zmarszczkami twarzą, przyodziany w białą, gęsto tkaną marynarkę, poprowadził nas do zamku. W przestronnej, sklepionej sali były jeszcze rozwieszzone na ścianach portrety dawnych właścicieli zamku. Obecnie mieścił się tu gminny samorząd. Obok obrazu, przedstawiającego polowanie, widniał na ścianie pod szkłem dokument, wypisany wyrazistymi goetyckimi literami.

— To — powiedział Busch — akt przekazania ziemi nam na własność. Otrzymałiśmy tysiąc czterysta morgów. Przedtem majątkiem wiała jeden Prange, a teraz w zupełności starczyło gruntu dla czterdziestu gospodarzy.

Starowina Arno Busch długo opowiadał o tym, jak parobcy i przesiedleńcy urządzali tu nowe życie.

Do kantoru wstąpił kowal Karol Mirtzwo. On również jak i Arno Busch przeniósł się tutaj z Górnoje Śląska. Przyjechał do wsi rejonowy burmistrz, Winkelmann. Nadeszło jeszcze kilku chłopów, którzy także wzięli udział w rozmowie.

(dalszy ciąg nastąpi)